แผนกลยุทธ์กรมส่งเสริมการเกษตร

ปี 2549 - 2552



กรมส่งเสริมการเกษตร



แผนกลยุทธ์กรมส่งเสริมการเกษตร

ปี 2549 – 2552

กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

กรมส่งเสริมการเกษตรจัดทำแผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบชี้นำทิศทางการทำงานส่งเสริมการเกษตรใน 4 ปีข้างหน้าประกอบด้วย เป้าประสงค์ (วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์หลัก) ยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการ และตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

ในการจัดทำแผนกลยุทธ์กรมส่งเสริมการเกษตร ขอขอบคุณ ดร.อุทิศ ขาวเธียร ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน 10 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เป็นที่ปรึกษาและวิทยากรให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอให้หน่วยงานในสังกัดของกรมส่งเสริมการเกษตรทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคใช้แผนกลยุทธ์ฉบับนี้เป็นกรอบชี้นำการปฏิบัติ ระหว่างปี 2549 - 2552 เพื่อความเป็นเอกภาพและเหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม ศักยภาพ และความพร้อมของบุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรอย่างแท้จริง

(นายธงชาติ รักษากุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

มีนาคม 2548

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทที่ 1 บทนำ 1

บทที่ 2 การประเมินสถานการณ์ 4

2.1 จุดยืนการพัฒนา 4

2.2 การประเมินผล 9

2.3 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม 12

2.4 สรุป 15

บทที่ 3 เป้าประสงค์การพัฒนา 17

3.1 วิสัยทัศน์ 17

3.2 พันธกิจ 18

3.3 วัตถุประสงค์หลัก 18

3.4 สรุป 19

บทที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนา 20

4.1 ยุทธศาสตร์ 20

4.2 โครงการ 26

4.3 สรุป 30

บทที่ 5 การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ 33

5.1 แผนปฏิบัติการประจำปี 36

5.2 การติดตามและประเมินผล 41

5.3 สรุป 50

บทที่ 6 แผนกลยุทธ์กับแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี 51

ภาคผนวก 65

โครงการเบื้องต้น (Project ideas) 67

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

แผนกลยุทธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2549 - 2552 ประกอบด้วยเป้าประสงค์การพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนา โครงการ และตัวชี้วัดเพื่อการติดตามประเมินผล

เป้าประสงค์ของการพัฒนาต้องการให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง พอเพียงต่อการดำรงชีวิตอย่างต่อเนื่อง และชุมชนมีความเข้มแข็งที่จะรวมตัวกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยดำเนินการพัฒนาความรู้ ความสามารถของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร ทั้งการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร ให้บริการทางการเกษตร ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตลอดจนพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร โดยในการทำงานใช้หลักบูรณาการและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และมีวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการ 6 ประเด็น ประกอบด้วย

1. เกษตรกรมีความรู้ ความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน
2. องค์กรเกษตรกร/ชุมชน มีความสามารถในการดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่อง มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบและเกิดเครือข่าย
3. เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง ทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพการเกษตร
4. เกษตรกร ชุมชน และทุกภาคส่วนเกิดการเรียนรู้และเครือข่ายในการพัฒนา
5. บุคลากรเป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร
6. องค์กรมีการบริหารจัดการที่ดี

ยุทธศาสตร์การพัฒนามี 8 ยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการชี้นำการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลัก ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย และได้มาตรฐาน : มีสาระสำคัญคือ เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกร โดย

1) พัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกร

- สามารถในการผลิตสินค้าที่ปลอดภัย ได้มาตรฐาน
- สามารถผลิตสินค้าจนได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต

- สามารถก้าวขึ้นเป็นผู้ประกอบการเชิงธุรกิจ
- สามารถบริหารจัดการปัจจัยการผลิต
- มีศักยภาพในรูปกลุ่มผู้ผลิต

2) ส่งเสริมการผลิตและการใช้พันธุ์ดี เพื่อให้เกษตรกร สามารถผลิตและใช้พันธุ์พืชพันธุ์ดี

3) พัฒนาระบบการเตือนภัย เพื่อให้เกษตรกรได้รับบริการเตือนภัย ในการลดความเสี่ยงเรื่องการผลิตและราคาสินค้า

- ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง : มีสาระสำคัญ คือ เน้นส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อลดรายจ่าย สร้างรายได้และขยายโอกาส โดย

1) ส่งเสริมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
2) สร้างเครือข่ายโรงเรียนและบ้านสู่เศรษฐกิจพอเพียง
3) ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4) ส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร : มีสาระสำคัญคือ มุ่งเน้นพัฒนาองค์กรเกษตรกร ให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร และกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร เครือข่าย เยาวชนเกษตรกร ผู้นำชุมชน และองค์กรเกษตรกร

- ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน : มีสาระสำคัญคือ ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร/ชุมชน ให้ดำเนินงานตามแนวทางวิสาหกิจชุมชน โดย

1) ส่งเสริมและพัฒนาแผนวิสาหกิจชุมชน
2) รับรองและพัฒนาสถานภาพวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย
3) ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย

- ยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตร : มีสาระสำคัญคือ ยกระดับการบริหารจัดการและให้บริการทางการเกษตร โดย

1) สร้างและพัฒนาฐานข้อมูลส่งเสริมการเกษตร
2) สร้างและพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร
3) พัฒนาระบบการให้บริการเกษตรกร

- ยุทธศาสตร์ที่ 6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร : มีสาระสำคัญคือ ส่งเสริมให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร และเจ้าหน้าที่เกิดการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร โดย

1) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายของเกษตรกร รวมทั้งพัฒนาการเชื่อมโยงเครือข่ายการเกษตร

2) ปรับปรุงและพัฒนาวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ ได้แก่

- วิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
- ปรับปรุงการทำงานของสำนักงานเกษตรอำเภอ

- ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร : มีสาระสำคัญคือ มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรและองค์กรในการทำงานร่วมกับเกษตรกร โดย

1) พัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในแต่ละสาขาวิชาชีพ และมีจิตสำนึกในการทำงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

2) พัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การพัฒนาเจ้าหน้าที่ และการใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ขององค์กร

- ยุทธศาสตร์ที่ 8 เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร : มีสาระสำคัญคือ สร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร โดยพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล บริหารงานและงบประมาณ

ความสัมพันธ์ของ 8 ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตรต้องปรับระบบและกระบวนทัศน์การทำงาน โดยการพัฒนาการเรียนรู้และข้อมูลให้เกิดการเรียนรู้และเครือข่ายของการพัฒนา ตลอดจนสร้างโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลและบริการทางการเกษตร ประกอบกับการพัฒนาบุคลากรและองค์กรให้มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาเกษตรกร ทั้งในกลุ่มเกษตรกรที่ทำการผลิตเพื่อการแข่งขันที่จะผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน และกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินการเศรษฐกิจพอเพียง และเกิดการพัฒนาองค์กรเกษตรกร เพื่อเข้าสู่วิสาหกิจชุมชน ซึ่งถ้ามองในแง่ของกระบวนการทำงานแล้วเริ่มจากการพัฒนาพื้นฐานเพื่อสร้างความพร้อมในการเรียนรู้และเกิดการต่อยอดของการพัฒนาโดยประยุกต์และผลักดัน และเมื่อบรรลุเป้าหมายได้แล้วจะเป็นตัวชี้นำก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึงโดยการขยายผล

เพื่อให้การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ จึงได้กำหนดโครงการ ประกอบด้วย 32 โครงการ โครงการด้านการผลิตและจัดการสินค้า การผลิตและใช้พันธุ์ดี การเตือนภัย การผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาองค์กรเกษตรกร การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลข่าวสารและการให้บริการเกษตรกร การพัฒนาวิธีการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร กระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายเกษตรกร พัฒนาบุคลากร

และองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนการบริหารจัดการที่ดี โดยมีดัชนีตัวชี้วัดเพื่อการติดตามและประเมินผล 2 ระดับ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลัก (Impact) 12 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดระดับโครงการ (Output) 51 ตัวชี้วัด

แผนกลยุทธ์นี้มีความสัมพันธ์กับแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี โดยยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและสร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและบริการทางการเกษตร ตอบสนองเป้าประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์ลดความยากจนของเกษตรกร ยุทธศาสตร์เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและมาตรฐาน ตอบสนองเป้าประสงค์ประเด็นยุทธศาสตร์เพิ่มขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการแข่งขันของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร และยุทธศาสตร์เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรและพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร ตอบสนองเป้าประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สำหรับเป้าประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน การฟื้นฟูทรัพยากรดินและใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์จะมีแทรกอยู่ใน 8 ยุทธศาสตร์ของแผนกลยุทธ์ ทั้งนี้ข้อมูลในการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี ใช้ข้อมูลแนวนโยบายหลักจากรัฐบาลชุดเดียวกัน ซึ่งมีพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี

แผนกลยุทธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตรข้างต้นอยู่ภายใต้สภาวะแวดล้อมทั้งที่เป็นบวกและลบจากภายในและภายนอก ที่สำคัญดังนี้

จุดแข็ง ; มีบุคลากรและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรเป็นกลไกการทำงานในพื้นที่เอื้อต่อการส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร รวมทั้งมีเครือข่ายเกษตรกรและเครือข่ายเทคโนโลยีการสื่อสารที่ช่วยในการส่งเสริมและติดต่อสื่อสารเป็นไปด้วยความคล่องตัว

จุดอ่อน ; การบริหารขององค์กรยังมีจุดอ่อนในการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานร่วม การวางแผนโครงการยังไม่ได้มุ่งผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่ได้รับการพัฒนาที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ตลอดจนได้รับมอบหมายงานที่ไม่ใช่ภารกิจในความรับผิดชอบมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งเป็นภารกิจหลัก

โอกาส ; นโยบายต่างๆ ของรัฐบาลเกื้อหนุนต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองของเกษตรกรตลอดจนมีพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชนที่เอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกร รวมทั้งการพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ช่วยให้เกษตรกรได้รับ ข้อมูลสะดวก รวดเร็ว

อุปสรรค ; นโยบายด้านการเกษตรปรับเปลี่ยนบ่อย หน่วยงานภาครัฐขาดการบูรณาการ มีการมอบหมายงานที่ไม่ใช่ภารกิจในความรับผิดชอบ นอกจากนี้การพัฒนาไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชุมชน เนื่องจากขาดการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนในการจัดทำยุทธศาสตร์ รวมทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้น้อย ขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งวิชาการและแหล่งทุนตลอดจน มีภัยธรรมชาติเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาอาชีพการเกษตร

บทที่ 1

บทนำ

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการเกษตร ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการประสานงานในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดี โดยมีหน่วยงานและบุคลากรในทุกระดับที่ช่วย ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเกษตรกรให้สามารถเพิ่มผลผลิต เพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร เพื่อสร้างรายได้จากการบริโภคภายในประเทศ และการส่งออก อย่างไรก็ดี ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จากภายในประเทศ และประเทศต่างๆ ทั่วโลก ที่มีการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การค้า รวมทั้งการตระหนักของการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบให้กรมส่งเสริมการเกษตรต้องปรับเปลี่ยนบทบาท และปรับกลยุทธ์การทำงานที่ต้องผลักดัน ช่วยเหลือให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

การปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ที่ได้กำหนดให้มีการปรับบทบาท พันธกิจ และวิธีการบริหารภาครัฐโดยกำหนดให้มีการวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายทางยุทธศาสตร์รวมทั้ง ให้มีการติดตามวัดผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม และมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ การพัฒนาและการปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ โดยยุทธศาสตร์ของการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐยังได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้ส่วนราชการปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ได้รับความสะดวก ได้รับการช่วยเหลือตามความต้องการ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ จึงได้กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนบริหารราชการเป็นแผนปฏิบัติราชการโดยเป็นแผนล่วงหน้า 4 ปี โดยส่วนราชการได้จัดทำเป็นแผนกลยุทธ์

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2546 - 2550 ยังได้กำหนดให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน และวิธีการทำงาน ปรับปรุงระบบการประเมินผลให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยให้มีการจัดทำ

ข้อตกลงว่าด้วยผลงานประจำปีเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี และเป็นเงื่อนไขในการให้รางวัลแก่ส่วนราชการ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดทำแผนกลยุทธ์กรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2549 - 2552 โดยยึดหลักการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นความร่วมมือ ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาองค์กร การดำเนินงานดังกล่าวได้ดำเนินการดังนี้

1. จัดตั้งคณะทำงานจัดทำแผนกลยุทธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยผู้แทนจากกอง/สำนักต่างๆ เพื่อจัดทำยกร่างแผนกลยุทธ์

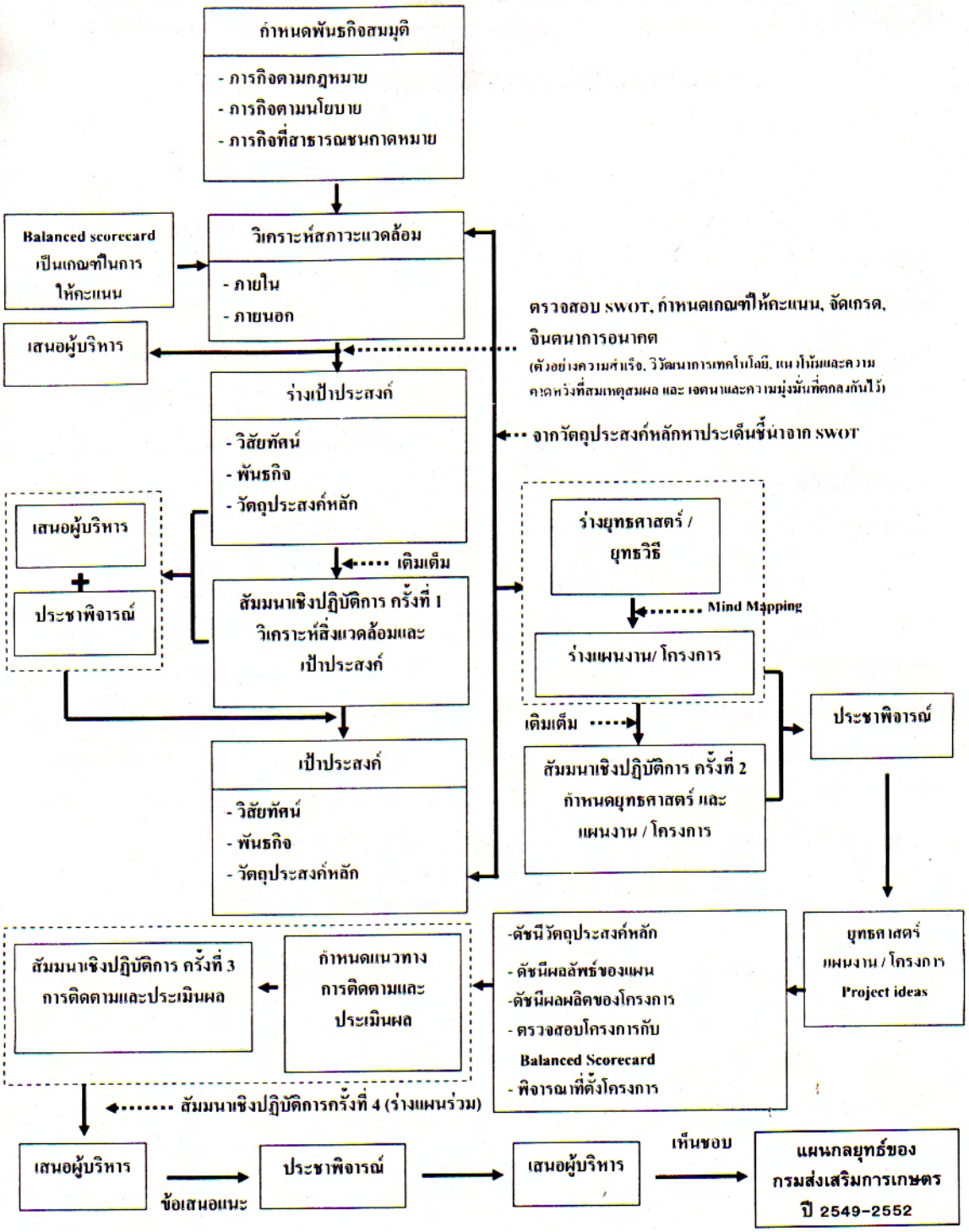
2. สัมมนาเชิงปฏิบัติการร่างแผนกลยุทธ์ร่วมกับผู้แทนจากส่วนกลางและภูมิภาคเพื่อระดมความคิดเห็นและปรับปรุงร่างแผนกลยุทธ์ของคณะทำงาน

3. นำเสนอผู้บริหารกรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

4. ประชาพิจารณ์ และประชาสัมพันธ์ ผ่านทางเว็บไซต์กรมฯ และเอกสารสิ่งพิมพ์เพื่อให้สาธารณชนได้ให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ ในการจัดทำร่างแผนกลยุทธ์ให้เหมาะสม รายละเอียดตามกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2549-2552

แผนกลยุทธ์กรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2549 -2552 จึงเป็นกรอบชี้นำทิศทางการทำงานของกรมฯ ใน 4 ปีข้างหน้า และเป็นเครื่องมือให้กับผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่เกษตรกร และประชาชนที่ได้รับบริการจากกรมส่งเสริมการเกษตรในทุกระดับ โดยต้องปรับเปลี่ยนบทบาทการทำงานไปสู่การเป็นผู้ประสานการเรียนรู้ และบูรณาการ การทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนและช่วยแก้ไขปัญหา รวมทั้ง เจ้าหน้าที่ต้องเพิ่มประสิทธิภาพตนเอง ประยุกต์ความรู้ และขยายผลความรู้ในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรต่อไป

กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตรปี 2549-2552



บทที่ 2

การประเมินสถานการณ์

ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ได้ประเมินสถานการณ์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยจุดยืนการพัฒนา การประเมินผลงานที่ผ่านมาและการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญนำไปสู่การกำหนดทิศทางการพัฒนา และกลยุทธ์ในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรในอนาคต

2.1 จุดยืนการพัฒนา

จุดยืนของการพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตร ได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานภารกิจที่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเชิงนโยบาย ความต้องการ/ความคาดหวัง ของเกษตรกรและประชาชนผู้รับบริการ มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ภารกิจหลักของกรมส่งเสริมการเกษตรตามกฎหมาย

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2545 กำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตร มีภารกิจเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรในการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าในสินค้าเกษตร การกำหนดมาตรการและแนวทางในการส่งเสริมการเกษตร การควบคุมคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรสู่เกษตรกรเพื่อสร้างรายได้ และความมั่นคงในการผลิตและประกอบอาชีพการเกษตร โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

(2) ฝึกอาชีพเกษตรกร และให้บริการทางการเกษตร

(3) พัฒนา ส่งเสริม และประสานการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต และการจัดการด้านผลผลิตพืช ประมงและปศุสัตว์ แก่เกษตรกร

(4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 กำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตร ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งในการดำเนินงานจะมีบทบาทในการเป็นเจ้าภาพบริหารจัดการงานส่งเสริมในฐานะ

เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ ต้องเป็นหน่วยงานรับจดทะเบียน รวมทั้งต้องดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิสาหกิจชุมชนด้วย

2.1.2 ภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามนโยบาย ได้ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ของชาติ นโยบายด้านเกษตรกรรมของรัฐบาล ระเบียบวาระแห่งชาติ ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตลอดจนหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี ซึ่งมีรายละเอียดที่นำมาพิจารณาดังนี้

ก. วิสัยทัศน์ของชาติ 7 ประการ โดยได้ให้ความสำคัญใน 3 ประเด็น

(1) เศรษฐกิจไทยโตอย่างมีคุณภาพ สินค้าเกษตรไทยมีมูลค่าเพิ่มสูง การพัฒนาของไทยมีลักษณะ Dual track มีสัดส่วนการพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอกสู่ภายในที่เหมาะสม

(2) เป็นผู้ผลิตมาตรฐานระดับโลกในตลาดสินค้าเกษตรเฉพาะ หรือ world class supplier in niche market เช่น เป็นครัวหรือสวนครัวของโลก ศูนย์กลางไม้ดอกของเอเชีย ศูนย์บริการสุขภาพมาตรฐานระดับโลก เมืองดีทรอยของเอเชีย เมืองหลวงของการท่องเที่ยวเอเชีย ศูนย์กลางแฟชั่นเมืองร้อน ศูนย์กลางกราฟฟิกดีไซด์ ตลาดเฟอร์นิเจอร์โลก ผู้นำในการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางที่มีคุณภาพ เป็นต้น

(3) เป็นประเทศที่มีสภาวะแวดล้อมเหมาะสมต่อการดำรงชีวิต (ประเทศน่าอยู่) ประชาชนมีสำนึกและรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มีสุขอนามัยที่ดี

ข. นโยบายด้านเกษตรกรรมของรัฐบาล (การแถลงนโยบายรัฐบาลต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548) นโยบายของรัฐบาลมี 9 ประการ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยสรุปได้ดังนี้

(1) นโยบายขจัดความยากจน โดยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรในระดับชุมชน เช่น โรงสีชุมชน โรงปุ๋ยเกษตรอินทรีย์ชุมชนให้มีทุกอำเภอ ระบบการตลาดสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้พัฒนาระบบการเงินที่สนับสนุนเศรษฐกิจฐานรากจากกองทุนหมู่บ้านที่มีความพร้อมสู่ธนาคารหมู่บ้าน ส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินอย่างทั่วถึงและพอเพียง บริหารการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดควบคู่กับการปรับปรุงคุณภาพดิน และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรน้ำ และจัดตั้งนิติบุคคลเฉพาะกิจ หรือ Special Purpost Vehicles : SPV ทำหน้าที่บริหารจัดการด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด และแหล่งทุน รวมทั้งการขยายขอบเขตการประกันสังคม ให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบและแรงงานในภาคเกษตร

(2) นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้ โดยการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าเกษตร ส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีชีวภาพควบคู่ไปกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และกระบวนการบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน สร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและนำผลผลิตเกษตรไปผลิตเป็นพลังงานทดแทน เช่น ปาล์มน้ำมัน อ้อย และมันสำปะหลัง การผลิตสินค้าเกษตร ที่มีศักยภาพทางการตลาดสูงและมีโอกาสเพิ่มมูลค่า เช่น ยางพารา ปศุสัตว์ และ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งเป็นต้น ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐานความปลอดภัยอาหาร รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการเกษตรแบบยั่งยืนตามแนวทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์

(3) นโยบายบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบตามลักษณะกายภาพของลุ่มน้ำ ฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรดิน ยุติการเผาไร่นา และทำลาย หน้าดิน ลดการใช้สารเคมีเพื่อการเกษตร ป้องกันและชะล้างการทำลายดินโดยการปลูกแฝกตามแนวพระราชดำริ และให้มีมาตรการป้องกันและเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ค. ระเบียบวาระแห่งชาติ

(1) การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร มุ่งเน้นการเป็นครัวของโลก ความปลอดภัยด้านอาหาร

(2) การแก้ไขปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ (ให้หมดภายในปี พ.ศ. 2551)

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายคู่ขนาน หรือสองแนวทางที่มุ่งกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้า และกระจายโอกาสการประกอบอาชีพให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น ควบคู่กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ มีเสถียรภาพ เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาความยากจน ได้แก่ การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน การสนับสนุนแผนงาน/โครงการเอื้ออาทรต่างๆ และการปรับแนวทางการบริหารราชการแบบบูรณาการ (CEO) เน้นในระดับพื้นที่

ง. ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2548 – 2551

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานไว้ ดังนี้

วิสัยทัศน์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นกระทรวงหลักด้านการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารของโลก ผู้บริโภคปลอดภัย เกษตรกรไทยมั่งคั่ง

เป้าประสงค์

1. การผลิตทางการเกษตรสอดคล้องกับการตลาดและปลอดภัยต่อผู้บริโภค
2. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตและฐานะดีขึ้น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามเป้าประสงค์ที่กำหนดและเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์มี 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มผลิตภาพ สาระโดยสรุป

มุ่งเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทรัพยากรเพื่อการผลิต ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การพัฒนาองค์ความรู้และส่งเสริมการผลิตที่มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างมูลค่าเพิ่ม สาระโดยสรุป

การเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้า ที่มีมูลค่าต่ำไปสู่สินค้าที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมระบบการจัดการคุณภาพในการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร โดยการคัดเกรดสินค้า ส่งเสริมวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว (Post Harvest) การแปรรูปสินค้า พัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ (Product and Packaging Designs) เพื่อสร้างชื่อสินค้าเกษตรและอาหารของไทยให้เป็น ที่รู้จักแพร่หลาย รวมทั้งสร้างภาพลักษณ์ (Country Image) ความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้บริโภค โดยบูรณาการระหว่างกระทรวงเพื่อให้เกิดภาพรวมที่สอดคล้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การนำสินค้าเกษตรและอาหารสู่ตลาดโลก สาระโดยสรุป

ขยายกำลังการผลิตและปรับปรุงคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารของไทยให้ผู้บริโภคคนไทยและคนทั่วโลกได้บริโภคอาหารที่มีมาตรฐานเดียวกัน สร้างความปลอดภัย ทางอาหาร (Food Safety) จากระดับไร่นาถึงโต๊ะอาหาร (From Farm to Table) ในเรื่องของมาตรฐานโรงงานผลิตอาหาร โรงฆ่าสัตว์ การจดทะเบียนฟาร์ม และเขตการผลิตพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสม (Zoning) ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตร และอาหารในต่างประเทศ ทั้งนี้จะอาศัยองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและระบบสหกรณ์ เป็นเครือข่ายการตลาด ตลอดจนบูรณาการด้านการผลิตและการตลาดกับกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การทำให้เกษตรกรกินดีอยู่ดี สาระโดยสรุป

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะจัดกระบวนทัพใหม่ โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในเชิงรุก สร้างปราชญ์เกษตร จัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร ฟื้นฟูอาชีพให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอกับการครองชีพ ประกันความเสี่ยงในกระบวนการผลิตของเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ สาระโดยสรุป

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ สร้างมาตรฐานองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นที่ยอมรับด้านความสามารถของบุคลากร เพิ่มคุณภาพในการให้บริการ โดยจะพัฒนาเกษตรตำบลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งใกล้ชิดกับเกษตรกรมากที่สุดเป็นผู้นำทางการเกษตรประจำตำบล อำนวยความสะดวกและเพิ่มความเร็วในการให้บริการตลอดจนสามารถบูรณาการ เพื่อการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่จนสามารถเป็นเกษตรตำบล CEO ได้ในอนาคต นอกจากนี้จะเน้นความโปร่งใสในด้านการบริหาร การเบิกจ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้าง พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย สร้างฐานข้อมูลด้านการเกษตรที่ดีที่สุดในประเทศไทย เชื่อมโยงได้ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐ เพื่อสร้างกลไกเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับบริหารราชการแผ่นดิน

2.1.3 ภารกิจหน้าที่ที่สาธารณะชนคาดหมาย ข้อมูลที่ใช้พิจารณามาจาก 3 ประเด็น

(1) ประเด็นที่เกษตรกรคาดหวัง

- ต้องการให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้เทคโนโลยีใหม่ๆ เกี่ยวกับการผลิต
- ต้องการให้มีแหล่งขาย ต้องการตลาดกระจายสินค้า เพื่อไม่ให้สินค้าราคาตกต่ำ ล้นตลาด
- ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร /ตราสัญลักษณ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสินค้าเกษตร และเพิ่มมูลค่าสินค้าที่ผ่านการรับรอง
- ได้รับบริการทางการเกษตรและฝึกอาชีพ เช่นการดูแลรักษาซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต สนับสนุน/เป็นศูนย์กลางการให้บริการ โครงสร้างพื้นฐาน ที่จำเป็น การตรวจวิเคราะห์ดิน พืช สารพิษตกค้าง ฯลฯ
- ได้รับบริการข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง ทันการณ์ เพียงพอต่อการตัดสินใจ
- ประกันราคาสินค้า ชดเชยความเสียหาย ช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน ในการประกอบอาชีพการเกษตร

- ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องว่า ควรจะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร และจัดการตลาดอย่างไร เพื่อให้ขายได้ราคาดี (มีตลาด, หาตลาด)
- ช่วยเหลือให้กลุ่ม/องค์กรมีความเข้มแข็ง (เป็นที่ยอมรับเชื่อถือของชุมชน) และมีอำนาจต่อรอง
- อาชีพเกษตรกรมีศักดิ์ศรี ทัดเทียมเป็นที่ยอมรับ/อยู่ได้ด้วยตัวเอง เจริญก้าวหน้า อยู่ดีมีสุข

(2) ประเด็นที่ประชาชน/สังคมมุ่งหวัง

- ประชาชนผู้บริโภคคาดหวังให้สนับสนุน ให้เกษตรกรทำการผลิตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้มีสินค้าที่มีความปลอดภัยมั่นใจในการบริโภค

(3) ประเด็นที่ผู้ประกอบการคาดหวัง

- มีวัตถุดิบ (สินค้าเกษตร) ที่ได้รับมาตรฐาน ในปริมาณและช่วงเวลาที่สอดคล้องต่อความต้องการของผู้ประกอบการ
- ได้รับบริการข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง ทันการณ์ และเพียงพอต่อการตัดสินใจ

จากภารกิจหลักที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามนโยบาย และภารกิจหน้าที่ที่สาธารณะชนคาดหมาย นำมาสังเคราะห์ข้อมูลเข้าด้วยกัน จะได้จุดยืนของการพัฒนาที่จะเป็นพันธกิจสมมติที่จะต้องทำใน 3-5 ปีข้างหน้า คือ "ส่งเสริม พัฒนาเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร ให้เป็นสังคม/องค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ให้มีอำนาจต่อรอง โดยการฝึกอาชีพ ประสานการถ่ายทอดเทคโนโลยี/การจัดการผลผลิต ให้บริการด้านการเกษตร รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเพียงพอ ทันการณ์ เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้ตามมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด และสามารถแข่งขันได้ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลาง ใช้หลักบูรณาการและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี" และนำพันธกิจสมมติไปเป็นกรอบในการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมต่อไป

2.2 การประเมินผล

กรมส่งเสริมการเกษตรมีการติดตามประเมินผลงานส่งเสริมการเกษตร ปี 2547 ที่สำคัญ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และวิธีการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ โดยสรุปได้ดังนี้

2.2.1 ประเมินผลงานตามภารกิจที่สำคัญ ปี 2547

ก. การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตแก่เกษตรกร

(1) การส่งเสริมและพัฒนาการผลิต และคุณภาพสินค้าเกษตร เกษตรกรได้รับการส่งเสริมให้ทำเกษตรอินทรีย์ เน้นการพึ่งพาตนเอง ใช้ปัจจัยการผลิตที่หาได้ในท้องถิ่นมาหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีความปลอดภัย มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ร้อยละ 108.04 ของเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีเกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ 87.84

(2) การส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตร วิสาหกิจชุมชน การบริหารจัดการและโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจการเกษตรและชุมชน ร้อยละ 101.91 ของเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีเกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ 88.45

ข. การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้เกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพทั้งด้านการบริหาร วิชาการและจัดหาปัจจัยการผลิต มีผลงานดังนี้

(1) กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.82 เป็นกลุ่มที่ต้องปรับปรุง ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มชั่วคราว การบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เป็นระบบ จำเป็นต้องพัฒนาด้านการบริหาร

(2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 45 อยู่ในระดับปานกลาง เริ่มมีการดำเนินธุรกิจเล็กน้อย

(3) กลุ่มยุวเกษตรกร ร้อยละ 57.30 ยังเป็นกลุ่มที่ต้องปรับปรุงเหมือนกลุ่มเกษตรกร

(4) กลุ่มส่งเสริมอาชีพ ร้อยละ 58 อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกลุ่มแม่บ้าน

ค. การส่งเสริมพัฒนาและบริการเกษตรกรด้านการเกษตร

(1) เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตร ร้อยละ 104.60 ของเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีเกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ 87.06

(2) เกษตรกรได้รับบริการทางการเกษตร จากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน การส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี และการฝึกอบรมอาชีพ โดยสำนักงานส่งเสริมการเกษตรเขต และศูนย์ส่งเสริมและฝึกอาชีพการเกษตรต่างๆ ร้อยละ 98.21 ของเป้าหมาย โดยมีเกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ 88.90

(3) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ จากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ร้อยละ 88.13

(4) ให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ โดยให้บริการด้านต่างๆ เช่น ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านดิน ด้านประมงและอื่นๆ โดยคลินิกเกษตรในพระบรมราชานุเคราะห์ ร้อยละ 80.85

2.2.2 ประเมินผลตามยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมการเกษตร

การนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร เกษตรกรเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ประเภทการฝึกอบรมมากที่สุด ร้อยละ 99.1 ลักษณะของความรู้ที่นำไปถ่ายทอด ร้อยละ 69.6 ระบุเป็นความรู้ใหม่ เกษตรกร ร้อยละ 98.2 ระบุเรื่อง/หัวข้อการถ่ายทอดความรู้ และร้อยละ 94.6 ระบุว่า ช่วงเวลาการถ่ายทอดความรู้ตรงกับความต้องการ เกษตรกรมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อการมารับการถ่ายทอดความรู้ สำหรับการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร ร้อยละ 88.1 นำความรู้ไปปฏิบัติ และ ผลที่เกิดจากการนำไปปฏิบัติของเกษตรกร ร้อยละ 39.1 สามารถลดต้นทุนการผลิต, ร้อยละ 34.4 คุณภาพผลผลิตดีขึ้น, ร้อยละ 31.6 ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น, ร้อยละ 28.6 มีรายได้เพิ่มขึ้น และร้อยละ 25.3 สุขภาพดีขึ้น

2.2.3 ประเมินผลวิธีการส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ปรับเปลี่ยนวิธีการส่งเสริมในพื้นที่มีหลักการให้เกษตรกรเป็นผู้กำหนดแนวทางการพัฒนาของตนเอง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่สนับสนุนอำนวยความสะดวก และประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ กับองค์กรต่างๆ และเข้าไปเรียนรู้ร่วมกับเกษตรกร โดยมีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลไกหลักในการปฏิบัติงานระดับพื้นที่ ผลการประเมินมีดังนี้

(1) การทำงานของกรมส่งเสริมการเกษตรในระดับพื้นที่ ได้เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้กับเกษตรกร โดยใช้การจัดทำแผนชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการเรียนรู้จากผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 97.90 เจ้าหน้าที่ร่วมกับชุมชนจัดเวทีชุมชนเพื่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะเวทีการจัดทำแผนชุมชน โดยให้เกษตรกรสามารถคิด วิเคราะห์ และวางแผนบริหารจัดการภายในชุมชนของตนเองและสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการของชุมชน ซึ่งร้อยละ 85.10 มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ จนเกิดกระบวนการกลุ่มและเครือข่าย ในการดำเนินงานทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง ซึ่งในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ร้อยละ 98.50 ได้นำข้อมูลจากแผนชุมชนมาใช้และร้อยละ 97.00 นำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลมาพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ และร้อยละ 80.40 แผนพัฒนาการเกษตรกรระดับจังหวัดจัดทำสอดคล้องกับแผนชุมชน

(2) กลไกการทำงานใช้ศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ผลการศึกษาเจตนคติเกี่ยวกับประสิทธิภาพของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ประจำตำบล โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดีกล่าวคือ ดัชนีประสิทธิภาพด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีของศูนย์ ดัชนีประสิทธิภาพ ด้านบริการ ดัชนีประสิทธิภาพด้านการเตือนภัย ดัชนีประสิทธิภาพด้านการสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชน และดัชนีประสิทธิภาพด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของงาน คือ การอนุมัติงบประมาณล่าช้าและมีจำนวนไม่เพียงพอ บุคลากร มีจำนวนจำกัด และยังขาดความพร้อมในด้านเครื่องมือ วิทยากรยังขาดสื่อ-โสตทัศนูปกรณ์ในการถ่ายทอด เกษตรกรบางกลุ่มยังขาดความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ เกษตรกรยังติดภาพของการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือปัจจัยการผลิต และบางศูนย์ฯ ยังขาดข้อมูลที่ทันสมัย เป็นต้น

2.3 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม

ในการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมได้นำพันธกิจสมมติมาเป็นกรอบในการพิจารณาประกอบกับการประเมินผลงานที่ผ่านมา การจัดทำแผนกลยุทธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตรได้ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) โดยให้น้ำหนักของปัจจัยภายในซึ่งประกอบด้วยจุดแข็งและจุดอ่อนเป็นสำคัญ และใช้ปัจจัยภายนอก ซึ่งประกอบด้วย โอกาส และอุปสรรค เป็นปัจจัยเสริมที่มีผลต่อความสำเร็จของ กรมส่งเสริมการเกษตร นอกจากนี้ได้พิจารณาข้อมูลหรือตัวแปรตามลำดับความสำคัญ ที่ได้จากการคำนวณทางสถิติ

2.3.1.ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ในส่วนที่เป็นจุดแข็งนำมาใช้ประโยชน์และหาทางแก้ไขที่เป็นจุดอ่อน

(1) จุดแข็ง ตัวแปรภายในที่มีผลทางบวกต่อกรมส่งเสริมการเกษตร ตามลำดับความสำคัญของตัวแปร

- โครงสร้างองค์กรที่มีหน่วยงานครอบคลุมทุกระดับในพื้นที่ สามารถบริการเกษตรกรได้อย่างทั่วถึง
- การสร้างระบบการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นศูนย์กลางเป็นกลไกการทำงานที่ให้เกิดการบูรณาการและเข้าถึงบุคคลเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว
- บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการประสานงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการบริการทั้งด้านการผลิตการตลาดเพื่อพัฒนาอาชีพ ให้แก่เกษตรกร
- มี พ.ร.บ. วิสาหกิจชุมชน ที่เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร

- มีผลงานส่งเสริมการเกษตรที่ดีเด่นและใช้เป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่นๆ เช่น โรงเรียนเกษตรกรในพระราชดำริฯ คลินิกเกษตร ไร่นาสวนผสม เป็นต้น

- บุคลากรมีความสามารถ เสียสละ เข้าถึง และเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร

- มีเนื้อหาเทคโนโลยี และสื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรอย่างเพียงพอ

- กรมฯ มีเครือข่ายเกษตรกรเป็นกลไกสำคัญที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาเกษตรกรและขีดความสามารถในการผลิต

- กรมฯ มีเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของทั้งส่วนกลาง และภูมิภาค และช่วยให้การติดต่อประสานงานคล่องตัว

(2) จุดอ่อน ตัวแปรภายในที่มีผลทางลบต่อกรมส่งเสริมการเกษตร ตามลำดับความสำคัญของตัวแปร

- การบริหารงบประมาณและแผนงานโครงการ ส่วนใหญ่คำนึงถึงเป้าหมาย ในระดับผลผลิต (output) การกำหนดเป้าหมายในระดับผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (Impact) อยู่ในช่วงเริ่มดำเนินการ

- บุคลากรบางส่วนโดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ

- กระบวนการวางแผน ขาดความเข้าใจทางเทคนิคการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ทำให้ไม่สามารถใช้แผนเป็นกรอบชี้นำการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บางส่วนในส่วนกลางและภูมิภาคยังไม่บูรณาการการทำงานกันเท่าที่ควร

- เจ้าหน้าที่ในพื้นที่มีภารกิจมาก รวมทั้งได้รับการมอบหมายงานนอกภารกิจเพิ่มเติม ทำให้กระทบต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก

- ค่านิยมในการทำงานของเจ้าหน้าที่บางส่วนยังเคยชินต่อการรอรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา ทำให้มีการทำงานยึดติดรูปแบบและขาดความคิดริเริ่มในการพัฒนางาน

- การจัดสรรงบประมาณบางส่วนยังไม่สอดคล้องกับระยะเวลาและกิจกรรมที่จะดำเนินงานเท่าที่ควร

- ขาดเวทีและช่องทางการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร ทำให้ขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

2.3.2 ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตรที่กรมส่งเสริมการเกษตรไม่สามารถควบคุมได้ ต้องหลีกเลี่ยงและใช้โอกาสที่มีให้เกิดประโยชน์

(1) โอกาส ตัวแปรภายนอกที่มีผลทางบวกต่อกรมส่งเสริมการเกษตร ตามลำดับความสำคัญของตัวแปร

- พ.ร.บ. วิสาหกิจชุมชนเป็นกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชนที่เป็นลูกค้าของกรมส่งเสริมการเกษตรในการพึ่งพาตนเอง
- นโยบายด้านการจัดระบบตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ทำให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตได้สอดคล้องกับแนวโน้มความต้องการของตลาด และสามารถกำหนดราคาสินค้าล่วงหน้าได้
- การพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทำให้เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารที่สะดวก รวดเร็ว และหลากหลาย
- นโยบายและมาตรการต่างๆ ของรัฐบาลเกื้อหนุนต่อการส่งเสริมความเข้มแข็ง และการพึ่งพาตนเอง
- นโยบายรัฐบาลด้านการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร พัฒนาการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรเป็นโอกาสในการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการแข่งขัน
- ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลทำให้กรมฯ สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณ แผนงาน/โครงการ ที่สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์
- การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ทำให้การปฏิบัติงานมีความชัดเจนและบุคลากรเกิดการพัฒนาตนเอง
- เกษตรกรให้ความเชื่อถือและยอมรับต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการส่งเสริมอาชีพ ทำให้การทำงานสะดวกขึ้น
- ผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนการทำงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ทั้งด้านงบประมาณและบุคลากร

(2) อุปสรรค ตัวแปรภายนอกที่มีผลทางลบต่อกรมส่งเสริมการเกษตร ตามลำดับความสำคัญของตัวแปร

- กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับการมอบหมายงานพิเศษ งานด่วน งานจร ไม่ตรงกับบทบาทหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร และไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

- ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/จังหวัด บางกลุ่ม/จังหวัด ไม่มีการนำข้อมูลจากชุมชนมาวิเคราะห์ และใช้ประโยชน์ในการจัดทำยุทธศาสตร์ ทำให้การพัฒนาไม่ตรงกับปัญหา และความต้องการของชุมชน

- หน่วยงานภาครัฐไม่มีการบูรณาการในทุกระดับ ทำให้งานซ้ำซ้อน เปลืองทรัพยากร และเกษตรกรเกิดความเบื่อหน่าย

- นโยบายด้านการเกษตร ปรับเปลี่ยนบ่อยไม่ต่อเนื่อง ทำให้ขาดทิศทางในการพัฒนา

- การดำเนินงานตามนโยบาย จัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี ทำให้มีผลกระทบต่อภาคผลิต และการตลาดสินค้าเกษตร โดยเฉพาะการตลาดผลผลิตที่จะส่งออกมีการแข่งขันมาก ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกร

- เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งวิชาการ ข้อมูล ข่าวสารและเงินทุน ตลอดจนไม่มีการวิเคราะห์ตลาดและความเสี่ยง ทำให้ขีดความสามารถ ในการผลิตลดลง และการพัฒนาการเกษตรเป็นไปอย่างล่าช้า

- ปัญหาจากภัยพิบัติและความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศส่งผลกระทบต่ออาชีพการเกษตรและเป็นอุปสรรคต่อการควบคุมปริมาณและคุณภาพผลผลิตเกษตร

2.4 สรุป

การกำหนดเป้าประสงค์การพัฒนาและกลยุทธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ต้องคำนึงถึงสภาวะแวดล้อม ทั้งที่เป็นบวกและลบจากภายในและภายนอก ที่สำคัญดังนี้

จุดแข็ง ; มีบุคลากรและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรเป็นกลไก การทำงานในพื้นที่เอื้อต่อการส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร รวมทั้งมีเครือข่ายเกษตรกรและเครือข่ายเทคโนโลยีการสื่อสารที่ช่วยในการส่งเสริมและติดต่อสื่อสารเป็นไปด้วยความคล่องตัว

จุดอ่อน ; การบริหารขององค์กรยังมีจุดอ่อนในการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานร่วม การวางแผนโครงการยังไม่ได้มุ่งผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่ได้รับการพัฒนาที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ตลอดจนได้รับมอบหมายงานที่ไม่ใช่ภารกิจในความรับผิดชอบมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งเป็นภารกิจหลัก

โอกาส ; นโยบายต่างๆ ของรัฐบาลเกื้อหนุนต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองของเกษตรกรตลอดจนมีพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชนที่เอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกร รวมทั้งการพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารช่วยให้เกษตรกรได้รับข้อมูลสะดวก รวดเร็ว

อุปสรรค ; นโยบายด้านการเกษตรปรับเปลี่ยนบ่อย หน่วยงานภาครัฐขาดการบูรณาการ มีการมอบหมายงานที่ไม่ใช่ภารกิจในความรับผิดชอบ นอกจากนี้การพัฒนาไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชุมชน เนื่องจากขาดการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนในการจัดทำยุทธศาสตร์ รวมทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้น้อย ขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งวิชาการและแหล่งทุน ตลอดจนภัยธรรมชาติเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาอาชีพการเกษตรด้วย

บทที่ 3

เป้าประสงค์การพัฒนา

เป้าประสงค์การพัฒนาประกอบด้วย 3 ส่วน คือ **วิสัยทัศน์** เป็นภาพหมายที่บุคลากรของกรมส่งเสริมการเกษตรทั้งหมดต้องการให้เกิดในอนาคต และเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรจะได้ประโยชน์อะไรจากการส่งเสริมการเกษตร **พันธกิจ** เป็นสิ่งที่ต้องทำเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ และ **วัตถุประสงค์หลัก** เป็นเป้าหมาย / ผลลัพธ์ที่ต้องบรรลุ ที่สะท้อนข้อคำนึงหลักในการปฏิรูประบบราชการที่เน้นผลสัมฤทธิ์ทั้งด้านประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล ด้านการเงิน สนองความต้องการของประชาชน สมรรถนะการบริหารจัดการที่ดี และสมรรถนะอยู่รอดและแข่งขันได้ ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวแล้วในบทที่ 2 การพัฒนาของกรมส่งเสริมการเกษตรควรมีทิศทางอย่างไรใน 3 - 5 ปี ข้างหน้านี้ วิสัยทัศน์หรือ ภาพหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยจะต้องดำเนินการภารกิจอะไร และจะต้องมีผลลัพธ์อะไรที่ต้องบรรลุ

3.1 วิสัยทัศน์

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นองค์กรที่มุ่งมั่นพัฒนาเกษตรกรให้มีอาชีพและรายได้มั่นคง ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์ มีภาพหมายหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตอยู่ 3 ประเด็น

1) เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง หมายถึง เกษตรกรสามารถผลิต สินค้าเกษตร ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ตรงความต้องการของตลาด และปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารที่สามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ซึ่งจะมีผลทำให้เกษตรกรมีอาชีพเกษตรกรรมและรายได้ที่มั่นคง

2) ชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง มีการรวมตัวกันมีการดำเนินงานของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ การหาปัจจัยการผลิตชุมชน และมีการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนมีกองทุนหมุนเวียนภายในชุมชน

3) พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน หมายถึง เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพและรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิตอย่างต่อเนื่อง

3.2 พันธกิจ

ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตร ให้บริการทางการเกษตรตรงความต้องการของเกษตรกร ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรและระบบบริหารจัดการให้เอื้อต่อการทำงานที่ยึดประโยชน์สุขของเกษตรกรและชุมชนเป็นหลัก

พันธกิจ เป็นสิ่งที่ต้องทำเพื่อให้เกิดภาพหมายที่ต้องการ มีประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น

1) ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรในการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร

2) ให้บริการทางการเกษตรแก่เกษตรกร

3) ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

3.3 วัตถุประสงค์หลัก

1. เกษตรกรมีความรู้ ความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

2. องค์กรเกษตรกร/ชุมชน มีความสามารถในการดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่อง มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบและเกิดเครือข่าย

3. เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง ทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพการเกษตร

4. เกษตรกร ชุมชน และทุกภาคส่วนเกิดการเรียนรู้และเครือข่ายในการพัฒนา

5. บุคลากรเป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร

6. องค์กรมีการบริหารจัดการที่ดี

วัตถุประสงค์หลักทั้ง 6 ข้อเป็นสิ่งที่กรมส่งเสริมการเกษตรต้องการให้เกิดขึ้น และได้จัดทำตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการ ในบทที่ 5 ประโยชน์และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสาธารณะชน ในแต่ละวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1) ผลจากวัตถุประสงค์หลักที่ 1 จะทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งด้านผู้ผลิตและผู้บริโภค อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มั่นคง

2) ผลจากวัตถุประสงค์หลักที่ 2 จะทำให้เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ชุมชน มีความเข้มแข็งสามารถดำเนินกิจกรรมโดยเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/ชุมชนได้

3) ผลจากวัตถุประสงค์หลักที่ 3 จะเป็นการสนับสนุนเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/ชุมชนได้รับข่าวสารและการบริการทางการเกษตร เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาอาชีพได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและทันสมัย

4) ผลจากวัตถุประสงค์หลักที่ 4 เกิดการบูรณาการทั้งเกษตรกร ภาครัฐ และภาคเอกชน ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินกิจกรรมทั้งปวง

5) ผลจากวัตถุประสงค์หลักที่ 5 จะทำให้การสนับสนุนเกษตรกรในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร นำโดยบุคลากรที่มีคุณภาพทั้งด้านปริมาณและจิตใจ

6) ผลจากวัตถุประสงค์หลักที่ 6 จะทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ผลทำให้เกิดการให้บริการที่สมบูรณ์แบบแก่เกษตรกร

3.4 สรุป

เป้าประสงค์การพัฒนาต้องการให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงต่อการดำรงชีวิตอย่างต่อเนื่อง และชุมชนที่มีความเข้มแข็งที่จะรวมตัวกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยดำเนินการพัฒนาความรู้ความสามารถของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ทั้งการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร ให้บริการทางการเกษตร ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร โดยในการทำงานใช้หลักบูรณาการและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

บทที่ 4

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักต้องจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อรองรับวัตถุประสงค์หลักแต่ละข้อที่สอดคล้องกับพันธกิจ จากวัตถุประสงค์หลักหาประเด็นชี้นำจากผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม และหายุทธวิธีที่เป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม ตลอดจนตรวจสอบยุทธศาสตร์กับ Balanced Scorecard* และนำยุทธศาสตร์มาแปลงเป็นแผนงาน/โครงการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และพิจารณาตำแหน่งของโครงการตลอดจนความพร้อมของโครงการกับลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณดำเนินการ

4.1 ยุทธศาสตร์

ในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์การพัฒนา ที่ได้กล่าวไว้แล้ว ในบทที่ 3 จะต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนา ประกอบด้วย 8 ยุทธศาสตร์ ที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุในแต่ละวัตถุประสงค์หลัก โดยมีสาระ ขอบเขตของแต่ละยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีที่ใช้ในการดำเนินการ และผลการตรวจสอบยุทธศาสตร์ กับ Balanced Scorecard โดยสรุปได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์หลักที่ 1 เกษตรกรมีความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน : มุ่งเน้นเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิต และจัดการสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และมีคุณภาพได้มาตรฐาน ทั้งผลิตผลเกษตร และผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อการบริโภคในประเทศและส่งออก โดยใช้ตลาดนำการผลิตและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาระบบเตือนภัยด้านการระบาดของศัตรูพืชและภัยธรรมชาติ

---

* *Balanced Scorecard : BSC หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานใน 4 ด้าน ประกอบด้วยด้านประชาชน ผู้รับบริการ (External Perspective) ด้านนวัตกรรม (Innovation Perspective) ด้านกระบวนการภายใน (Internal Perspective) และด้านการเงิน (ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน) (Financial Perspective)*

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง : มุ่งเน้นลดรายจ่าย สร้างรายได้ ขยายโอกาส โดยส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสนับสนุนให้เกษตรกร มีรายได้เสริมภายใต้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองและพึ่งพากันเอง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 และยุทธศาสตร์ที่ 2 ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักที่ 1 ดำเนินการตามยุทธวิธี ลุย เร่ง ขยาย (Quest pattern) ใช้จุดแข็งและโอกาสที่มีอยู่ ตรวจสอบยุทธศาสตร์กับ Balanced Scorecard ให้ผลโดยตรงกับเกษตรกรทั้งเกษตรกรที่ผลิตเพื่อขายเป็นเกษตรกรรายใหญ่และเกษตรกรรายย่อยเป็น External Perspective

วัตถุประสงค์หลักที่ 2 องค์กรเกษตรกร/ชุมชน มีความสามารถในการดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่อง มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และเกิดเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร : มุ่งเน้นส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรและกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน : ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร/ชุมชน ให้ดำเนินงานตามแนวทางวิสาหกิจชุมชน ด้วยการรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย ประสานความร่วมมือกับภาคีส่วนต่างๆ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เสริมสร้างการเรียนรู้ในการบริหาร ทุน ของชุมชน และสนับสนุนองค์กรเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 และยุทธศาสตร์ที่ 4 ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักที่ 2 ดำเนินการ ตามยุทธวิธี ลุย เร่ง ขยาย (Quest pattern) ใช้จุดแข็งและโอกาสที่มีอยู่ในการดำเนินงาน ตรวจสอบยุทธศาสตร์ กับ Balanced Scorecard มีผลโดยตรงกับเกษตรกรเป็น External Perspective ในยุทธศาสตร์ที่ 3 สำหรับยุทธศาสตร์ที่ 4 นอกจากมีผลโดยตรงกับเกษตรกรแล้ว ยังก่อให้เกิดนวัตกรรมเป็น Innovation Perspective ด้วย

วัตถุประสงค์หลักที่ 3 เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตรอย่างรวดเร็วทั่วถึง ทันสมัยและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตร : พัฒนาข้อมูลข่าวสาร และบริการทางการเกษตรที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร สร้างช่องทางที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็วและเบ็ดเสร็จ ทั้งในส่วนของการให้บริการ ณ จุดให้บริการ และการให้บริการในลักษณะเคลื่อนที่ไปหาเกษตรกร รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการแก่เกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หลักที่ 3 ดำเนินการตามยุทธวิธีไม่เสี่ยง รักษาสภาพ (Saga pattern) โดยใช้จุดแข็งที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่เกิดขึ้น ตรวจสอบ ยุทธศาสตร์กับ Balanced Scorecard ยุทธศาสตร์นี้ก่อให้เกิดนวัตกรรมเป็น Innovation Perspective

วัตถุประสงค์หลักที่ 4 เกษตรกร ชุมชน และทุกภาคส่วน เกิดการเรียนรู้และเครือข่ายในการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร : ส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรและชุมชนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเกิดเครือข่ายการพัฒนาการเกษตรของทุกภาคส่วนและในทุกระดับ โดยเน้นการจัดการความรู้ และปรับกระบวนการทำงานส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในลักษณะบูรณาการและการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยยึดเกษตรกร พื้นที่ และสภาวะแวดล้อมการทำงานเป็นหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หลักที่ 4 ดำเนินการตามยุทธวิธีปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ (Venture pattern) โดยแก้ไขจุดอ่อนและลองเสี่ยงใช้โอกาสที่มีอยู่ ตรวจสอบยุทธศาสตร์กับ Balanced Scorecard จะทำให้เกิดนวัตกรรมเป็น Innovation Perspective

วัตถุประสงค์หลักที่ 5 บุคลากรเป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร : โดยพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำงานตามสาขาวิชาชีพได้อย่างมืออาชีพ และพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ตลอดจนเสริมสร้างจิตสำนึกการทำงานร่วมกับเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หลักที่ 5 การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์นี้ ใช้ยุทธวิธีเดียวกันกับยุทธศาสตร์ที่ 6 ผลของการดำเนินงานตรวจสอบยุทธศาสตร์กับ Balanced Scorecard มีผลโดยตรงกับองค์กรเป็น Internal Perspective และโดยอ้อมกับเกษตรกร

วัตถุประสงค์หลักที่ 6 องค์กรมีระบบบริหารจัดการที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ 8 เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร : โดยบริหารจัดการตามแผนยุทธศาสตร์ให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ บริหารงานบุคคลโดยใช้หลักคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 8 ดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หลักที่ 6 ดำเนินการตามยุทธวิธีที่ปฏิรูปองค์กร โดยคิดใหม่ ทำใหม่ (Parley pattern) แก้ไขจุดอ่อนที่มีอยู่และ

หลีกเลี่ยงอุปสรรค ตรวจสอบยุทธศาสตร์กับ Balanced Scorecard ยุทธศาสตร์นี้จะมีผลทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานขององค์กรเป็น Financial Perspective รายละเอียดที่กล่าวมาตามผังตรวจสอบความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์ตามมิติ Balanced Scorecard

ทิศทางการขับเคลื่อนกลยุทธ์ (Strategic Road map) จากยุทธศาสตร์ทั้ง 8 ยุทธศาสตร์ สามารถจัดลำดับความสำคัญตามหลักวิชาการ แสดงความสัมพันธ์ของแต่ละยุทธศาสตร์และภาพของความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์ เห็นทิศทางการขับเคลื่อนกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ต้องปรับระบบและกระบวนทัศน์ การทำงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

1. พัฒนากระบวนการเรียนรู้และข้อมูล โดยให้เกษตรกรและชุมชนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและพัฒนาเครือข่ายการเกษตร และสร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตรที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

2. พัฒนาบุคลากรและองค์กร โดยพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการ และมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร และเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร

3. พัฒนาเกษตรกร โดยเสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน และเกิดการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

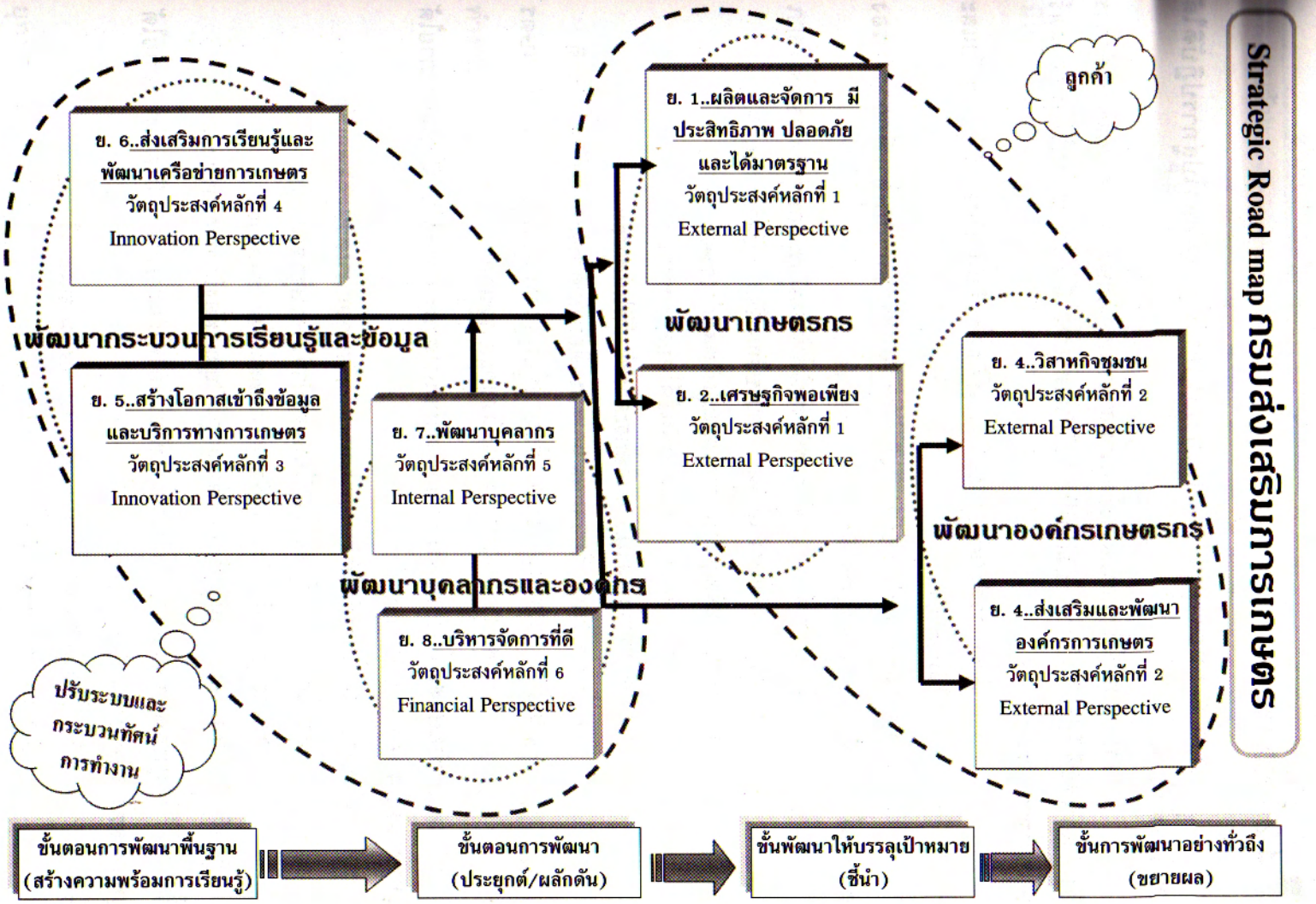
4. พัฒนาองค์กรเกษตรกร โดยส่งเสริมการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถบริหารจัดการองค์กรและกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดวิสาหกิจชุมชน หากพิจารณาในแง่ของกระบวนการทำงานแล้ว เริ่มจากการพัฒนาพื้นฐานเพื่อสร้างความพร้อมในการเรียนรู้และเกิดการต่อยอดของการพัฒนาโดยการประยุกต์และผลักดัน และเมื่อบรรลุเป้าหมายได้แล้วจะเป็นตัวชี้นำก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึงโดยการขยายผล รายละเอียดตาม Strategic Road map ของกรมส่งเสริมการเกษตร

ผังตรวจสอบความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์และมิติตาม Balanced Scorecard

วัตถุประสงค์หลัก / BSC P.	วัตถุประสงค์หลักที่ 1	วัตถุประสงค์หลักที่ 2	วัตถุประสงค์หลักที่3	วัตถุประสงค์หลักที่ 4	วัตถุประสงค์หลักที่ 5	วัตถุประสงค์หลักที่ 6
External Perspective พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	ย.1 ผลิตและจัดการมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน	ย.3 ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร				
	ย.2 เศรษฐกิจพอเพียง					
Innovation Perspective พัฒนากระบวนการเรียนรู้และข้อมูล		ย.4 วิสาหกิจชุมชน	ย.5 สร้างโอกาส เข้าถึงข้อมูล และบริการทางการเกษตร	ย.6 กระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายการพัฒนา		
Internal Perspective พัฒนาบุคลากรและองค์กร					ย.7 พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงาน	
Financial Perspective พัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผล						ย.8 บริหารจัดการที่ดี

หมายเหตุ ย.1, ย.2, ... และ ย.8 หมายถึง ยุทธศาสตร์ที่ 1, ยุทธศาสตร์ที่ 2, ... และ ยุทธศาสตร์ที่ 8

Strategic Road map กรมส่งเสริมการเกษตร



4.2 โครงการ

จาก 8 ยุทธศาสตร์ ได้แปลงมาเป็นโครงการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้ 32 โครงการ โดย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน มีโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ 9 โครงการ ประกอบด้วย

1.1 โครงการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

1.2 โครงการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรเพื่อการรับรองมาตรฐานการผลิต

1.3 โครงการพัฒนาเกษตรกรก้าวหน้าให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจเกษตร

1.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต

1.5 โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร

1.6 โครงการผลิตและกระจายพันธุ์ดีโดยส่วนราชการ

1.7 โครงการส่งเสริมการผลิตกระจายพันธุ์ดีโดยชุมชน

1.8 โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบเตือนภัยศัตรูพืชและภัยธรรมชาติ

1.9 โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลการผลิตการตลาดสินค้าเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงด้านการผลิตและการตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ 4 โครงการ ประกอบด้วย

2.1 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 โครงการเครือข่ายโรงเรียนและบ้านสู่เศรษฐกิจพอเพียง

2.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นทางการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร มีโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 โครงการ ประกอบด้วย

3.1 โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและเครือข่าย

3.2 โครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตร

3.3 โครงการพัฒนาผู้นำเกษตรกร /องค์กรเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 *วิสาหกิจชุมชน มีโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 โครงการ ประกอบด้วย*

4.1 โครงการส่งเสริมและพัฒนาแผนวิสาหกิจชุมชน

4.2 โครงการรับรองและพัฒนาสถานภาพวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย

4.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตร มีโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 โครงการ ประกอบด้วย

5.1 โครงการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลส่งเสริมการเกษตร

5.2 โครงการสร้างและพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร

5.3 โครงการพัฒนาระบบการให้บริการเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร มีโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ 4 โครงการ ประกอบด้วย

6.1 โครงการวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

6.2 โครงการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอ

6.3 โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ของเกษตรกรและชุมชน

6.4 โครงการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร มีโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 โครงการ ประกอบด้วย

7.1 โครงการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะ (Competency) ในแต่ละสาขาวิชาชีพ

7.2 โครงการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการทำงานโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

7.3 โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการพัฒนาบุคลากร

7.4 โครงการพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

7.5 โครงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเสริมสร้างระบบการเรียนรู้ในองค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ 8 เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร มีโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ 1 โครงการคือ

8.1 โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการ

ความสัมพันธ์ของโครงการ ในแต่ละโครงการจะมีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน โดยโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการจะเป็นรากฐานที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานขององค์กรเป็น Financial perspective มีความสัมพันธ์กับโครงการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะในแต่ละสาขาวิชาชีพ โครงการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการทำงานโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โครงการพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โครงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเสริมสร้างระบบการเรียนรู้ในองค์กรและโครงการพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีผลทำให้เกิดการพัฒนาบุคลากรและองค์กรเป็นInternal perspective โครงการด้านการพัฒนาบุคลากรมีความสัมพันธ์กับโครงการวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร โครงการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานส่งเสริมการเกษตรของเกษตรอำเภอ โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ของเกษตรกรและชุมชน และโครงการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร ประกอบกับโครงการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลส่งเสริมการเกษตร โครงการสร้างและพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรตลอดจนโครงการพัฒนาระบบการให้บริการเกษตรกร ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และข้อมูลเป็น Innovation perspective โครงการที่กล่าวมาทั้งหมด 13 โครงการ มีผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และข้อมูลในลักษณะเกิดการส่งเสริมและขยายตัว (Growth)

โครงการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลส่งเสริมการเกษตร โครงการสร้างและพัฒนาช่องทางเข้าถึงข้อมูล และโครงการพัฒนาระบบการให้บริการเกษตรกรจะมีข้อมูลและเป็นประโยชน์ต่อโครงการผลิตและกระจายพันธุ์ดีโดยส่วนราชการ โครงการส่งเสริมการผลิตกระจายพันธุ์ดีโดยชุมชน โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบเตือนภัยศัตรูพืชและภัยธรรมชาติ โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลการผลิตการตลาดสินค้าเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงด้านการผลิตและการตลาด โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โครงการเครือข่ายโรงเรียนและบ้านสู่เศรษฐกิจพอเพียง โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โครงการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นทางการเกษตร โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและเครือข่าย โครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตร โครงการพัฒนาผู้นำเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร โครงการส่งเสริมและพัฒนาแผนวิสาหกิจชุมชน โครงการรับรองและพัฒนาสถานภาพวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย โครงการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐานโครงการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรเพื่อการรับรองมาตรฐานการผลิต โครงการพัฒนาเกษตรกรก้าวหน้าให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจเกษตร โครงการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร ทั้งนี้ 19 โครงการจะเป็นโครงการที่พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรในลักษณะเกิดสมรรถนะ/คุณภาพ (Productivity)

นอกจากนี้แล้วโครงการที่พัฒนาบุคลากร องค์กรแห่งการเรียนรู้ การปรับปรุงและพัฒนาวิธีการทำงานส่งเสริมการเกษตรและกระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายเกษตรกรจะมีผลทำให้เกิดการพัฒนาโครงการในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พัฒนาองค์กรเกษตรกร พัฒนาการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการในกลุ่มของการพัฒนาขีดความสามารถด้านการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร รายละเอียดดูได้จากผังแสดงการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่โครงการตามหลัก Balanced Scorecard

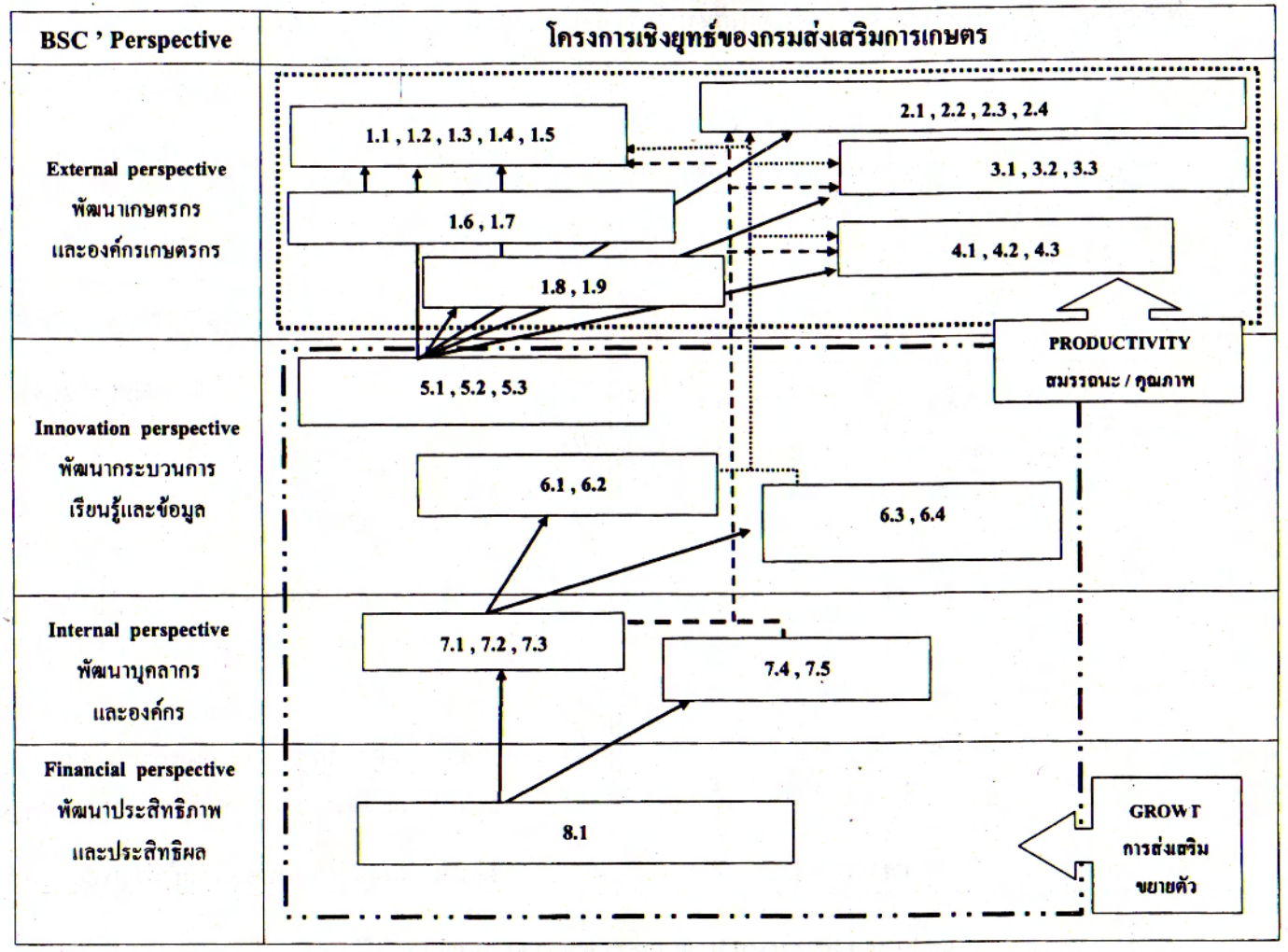
การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ ภายใต้ภาวะทรัพยากรการบริหาร ที่จำกัดจำเป็นต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ โดยพิจารณาจากลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์ และความพร้อมในการดำเนินงาน ดูจาก คน งาน เงิน และการบริหารจัดการโครงการ (4 M : Man Money Material Management) ซึ่งแสดงในรูปของกราฟแกนนอนเป็น ยาก/ไม่พร้อม ยาก/พร้อมบางส่วน ทำได้ และทำได้ทันที และแกนตั้งคือลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์ที่เรียงจากยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญน้อยไปหามาก ตามคะแนนที่ได้มาจากการพิจารณาประเด็นของสภาวะแวดล้อมในแต่ละเกรดของวัตถุประสงค์หลัก คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตร
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร
ยุทธศาสตร์ที่ 4 วิสาหกิจชุมชน
ยุทธศาสตร์ที่ 8 เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาบุคลากร
ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร
ยุทธศาสตร์ที่ 6 การเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร

ผลการพิจารณาตำแหน่งของโครงการ 32 โครงการ ตามตารางพิจารณาตำแหน่งของโครงการที่อยู่ตอนบนด้านขวา จะเป็นส่วนเร่งรัดจัดทำงบประมาณให้ทำก่อน ส่วนล่างด้านขวาจะเป็นส่วนที่ทำตามสัดส่วนงบประมาณที่เหลือ ส่วนโครงการที่ยู่ตอนบนด้านซ้ายเป็นโครงการทำโดยเริ่มจากส่วนที่จำเป็น และโครงการล่างด้านซ้ายเป็นโครงการที่ทำช่วงหลังได้ เส้นปะโค้ง 2 เส้น จะเคลื่อนไปทางซ้ายถ้ามีงบประมาณเพิ่มขึ้น และเส้นปะจะเคลื่อนมาทางขวา เมื่องบประมาณลดลง

4.3 สรุป

ยุทธศาสตร์การพัฒนามี 8 ยุทธศาสตร์ที่เป็นกรอบในการชี้นำการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์หลัก 6 ข้อ ประกอบด้วยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ข้อมูล การบริการทางการเกษตร และพัฒนาบุคลากรและองค์กรให้มีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร โดยในการพัฒนาจะพัฒนาพื้นฐานเพื่อสร้างความพร้อมในการเรียนรู้และต่อยอดการพัฒนา โดยการประยุกต์/ผลักดัน เมื่อบรรลุเป้าหมายแล้วจะเป็นการชี้นำและขยายผลให้ทั่วถึงต่อไป



หมายเหตุ ตัวเลข 1.1, 1.2, ...7.4, 7.5, 8.5 หมายถึง ชื่อโครงการในแต่ละยุทธศาสตร์ตามที่กำหนดไว้ในหน้า 26-27

ตารางพิจารณาตำแหน่งของโครงการ

ย.6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร

ย.1 เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน

ย.7 พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร

ย.2 ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ย.8 เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรณ์

ย.4 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ย.3 ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร

ย.5 สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตร

6.2	6.1	6.4	6.3
1.9	1.3 1.5	1.6, 1.7 1.8	1.1, 1.2 1.4
7.5	7.1 7.4	7.2	7.3
	2.2	2.1	2.3 2.4
	8.1		
	4.3	4.1	4.2
	3.3	3.1	3.3
	5.3	5.2	5.1
ยาก/ไม่พร้อม	ยาก/พร้อมบางส่วน	ทำได้	ทำได้ทันที

หมายเหตุ หมายเลขในตารางคือ หมายเลขโครงการ โดยตัวเลขตัวแรก แสดงยุทธศาสตร์ที่โครงการอยู่ และหมายเลขตัวที่ 2 คือ ชื่อโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ ที่สมบูรณ์ปรากฏในหน้า 26-27

บทที่ 5

การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

แผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2549 - 2552 ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักที่ต้องบรรลุในแผนนี้ไว้ 6 ข้อ และมียุทธศาสตร์ที่เป็นกรอบชี้นำการปฏิบัติงาน 8 ยุทธศาสตร์ ซึ่งได้แปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเป็นโครงการได้ 32 โครงการ ที่มีรายละเอียดของกิจกรรม เป้าหมาย และงบประมาณในแต่ละปีระหว่างปี 2549 - 2552 และในการดำเนินงานจำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลได้จัดทำตัวชี้วัดในระดับวัตถุประสงค์หลัก และโครงการเพื่อเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators : KPI) เพื่อใช้เป็นกรอบในการติดตามประเมินผลเทียบกับผลการดำเนินงาน โดยแผนกลยุทธ์มีสาระสำคัญดังนี้

เป้าประสงค์/ยุทธศาสตร์	สาระสำคัญ
วัตถุประสงค์หลักที่ 1	**เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน**
ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย และได้มาตรฐาน	เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกร โดย 1) พัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกร - มีความสามารถในการผลิตสินค้าที่ปลอดภัย ได้มาตรฐาน - สามารถผลิตสินค้าจนได้รับการรับรองจากมาตรฐานการผลิต - สามารถก้าวขึ้นเป็นผู้ประกอบการเชิงธุรกิจ - สามารถบริหารจัดการปัจจัยการผลิต - มีศักยภาพในรูปกลุ่มผู้ผลิต 2) ส่งเสริมการผลิตและการใช้พันธุ์ดี เพื่อให้เกษตรกร สามารถผลิตและใช้พันธุ์พืชพันธุ์ดี 3) พัฒนาระบบการเตือนภัย เพื่อให้เกษตรกรได้รับบริการเตือนภัยในการลดความเสี่ยงเรื่องการผลิตและราคาสินค้า
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	เน้นส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อลดรายจ่าย สร้างรายได้และขยายโอกาส โดย 1) ส่งเสริมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์/ยุทธศาสตร์	สาระสำคัญ
	2) สร้างเครือข่ายโรงเรียนและบ้านสู่เศรษฐกิจพอเพียง 3) ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4) ส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น
วัตถุประสงค์หลักที่ 2 องค์กรเกษตรกร/ชุมชน มีความสามารถในการดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่อง มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบและเกิดเครือข่าย	
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร	มุ่งเน้นพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร และกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร เครือข่ายเยาวชนเกษตรกร ผู้นำชุมชน และองค์กรเกษตรกร
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร/ชุมชนให้ดำเนินงานตามแนวทางวิสาหกิจชุมชน โดย 1) ส่งเสริมและพัฒนาแผนวิสาหกิจชุมชน 2) รับรองและพัฒนาสถานภาพวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย 3) ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย
วัตถุประสงค์หลักที่ 3 เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง ทันสมัยและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพการเกษตร	
ยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตร	ยกระดับการบริหารจัดการและให้บริการทางการเกษตร โดยพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและการให้บริการ ได้แก่ 1) สร้างและพัฒนาฐานข้อมูลส่งเสริมการเกษตร 2) สร้างและพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร 3) พัฒนาระบบการให้บริการเกษตรกร
วัตถุประสงค์หลักที่ 4 เกษตรกรชุมชนและทุกภาคส่วนเกิดการเรียนรู้และเครือข่ายในการพัฒนา	
ยุทธศาสตร์ที่ 6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร	ส่งเสริมให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร และเจ้าหน้าที่เกิดการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร โดย 1) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายของเกษตรกร รวมทั้งพัฒนาการเชื่อมโยงเครือข่าย

เป้าประสงค์/ยุทธศาสตร์	สาระสำคัญ
	2) ปรับปรุงและพัฒนาวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ - วิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร - ปรับปรุงการทำงานของสำนักงานเกษตรอำเภอ
วัตถุประสงค์หลักที่ 5 บุคลากรเป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร	
ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร	มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรและองค์กรในการทำงานร่วมกับเกษตรกรโดย 1) พัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในแต่ละสาขาวิชาชีพและมีจิตสำนึกในการทำงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 2) พัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การพัฒนาเจ้าหน้าที่ และการใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ขององค์กร
วัตถุประสงค์หลักที่ 6 องค์กรมีระบบบริหารจัดการที่ดี	
ยุทธศาสตร์ที่ 8 เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร	สร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร โดย - พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล บริหารงานและงบประมาณ

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กรมฯ ดังกล่าว ได้เน้นเป้าหมายบริการ 2 ด้านคือ

1. เป้าหมายบริการสำหรับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร หน่วยงานเอกชน ประชาชนทั่วไป

โดย ยุทธศาสตร์ที่ 1 - ยุทธศาสตร์ที่ 5 เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายบริการแก่เกษตรกร หรือประชาชนทั่วไป จำนวน 7.128 ล้านราย งบประมาณ 16,060.40 ล้านบาท หรือคิดเป็น ร้อยละ 90.5 ของงบประมาณรวมของยุทธศาสตร์ 4 ปี

2. เป้าหมายบริการและพัฒนาเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตร และบริการหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

โดย ยุทธศาสตร์ที่ 6 - ยุทธศาสตร์ที่ 8 เป็นยุทธศาสตร์ที่สนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายบริการแก่เจ้าหน้าที่และหน่วยงานในกรม/ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 8,000 ราย งบประมาณ 1,684.94 ล้านบาท หรือ คิดเป็นร้อยละ 9.5 ของงบประมาณรวมของยุทธศาสตร์ 4 ปี

(ดังตารางแผนปฏิบัติการ ปี 2549 - 2552)

5.1 แผนปฏิบัติการประจำปี

แผนปฏิบัติการประจำปี 2549 – 2552 มาจากการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และได้เป้าหมายบริการที่กำหนด ประกอบด้วย 32 โครงการ มีรายละเอียดของเป้าหมาย งบประมาณ และหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบตามตารางแผนปฏิบัติการประจำปี ระหว่างปี 2549 – 2552

5.1 ตารางแผนปฏิบัติการประจำปี ระหว่างปี 2549 - 2552

ยุทธศาสตร์	โครงการ	ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		รวมทั้งสิ้น		หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ
		เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	
รวม 8 ยุทธศาสตร์	**32 โครงการ**	**1,786,116**	**4,085.28**	**1,783,055**	**4,525.62**	**1,783,055**	**4,555.62**	**1,783,055**	**4,578.82**	**7,128,620**	**17,745.34**	
ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน	1.1 โครงการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน	200,000 ราย	300	200,000 ราย	300	200,000 ราย	300	200,000 ราย	300	800,000 ราย	1,200	สสจ.
	1.2 โครงการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร เพื่อการรับรองมาตรฐานการผลิต	50,000 ราย/ 500 กลุ่ม	250	50,000 ราย/ 500 กลุ่ม	250	50,000 ราย/ 500 กลุ่ม	250	50,000 ราย/ 500 กลุ่ม	250	200,000 ราย/ 2,000 กลุ่ม	1,000	สพส. สพก. สสจ.
	1.3 โครงการพัฒนาเกษตรกรก้าวหน้าให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรเชิงธุรกิจเกษตร	1,000 ราย	30	1,000 ราย	30	1,000 ราย	30	1,000 ราย	30	4,000 ราย	120	สสจ. สพก.
	1.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต	200,000 ครอบครัว	250	200,000 ครอบครัว	250	200,000 ครอบครัว	250	200,000 ครอบครัว	250	800,000 ครอบครัว	1,000	สพส. ศสท.
	1.5 โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร	878 กลุ่ม/ 26,340 ครัวเรือน	439	1,756 กลุ่ม/ 52,680 ครัวเรือน	878	1,756 กลุ่ม/ 52,680 ครัวเรือน	878	1,756 กลุ่ม/ 52,680 ครัวเรือน	878	6,146 กลุ่ม/ 184,380 ครัวเรือน	3,073	สสจ. สพก.
	1.6 โครงการผลิตและกระจายพันธุ์ดีโดยส่วนราชการ	66,000 ตัน	750	72,000 ตัน	750	72,000 ตัน	750	72,000 ตัน	750	282,000 ตัน	3,000	สขม. สพส.
	1.7 โครงการส่งเสริมการผลิตและกระจายพันธุ์ดีโดยชุมชน	10,000 ราย	150	10,000 ราย	150	10,000 ราย	150	10,000 ราย	150	40,000 ราย	600	สขม. สสจ. ศูนย์ฝึกอาชีพฯ
	1.8 โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบเตือนภัยศัตรูพืชและภัยธรรมชาติ	2 ระบบ	2.5	2 ระบบ	2.5	2 ระบบ	2.5	2 ระบบ	2.5	2 ระบบ	10.0	สพส. ศสท.
	1.9 โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลการผลิตการตลาดสินค้าเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงด้านการผลิตและการตลาด	1 ระบบ	35.0	1 ระบบ	35.0	1 ระบบ	35.0	1 ระบบ	35.0	1 ระบบ	125.0	ศสท. สสจ.

ยุทธศาสตร์	โครงการ	ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		รวมทั้งสิ้น		หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ
		เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	2.1 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	150,000 ครัวเรือน	75	150,000 ครัวเรือน	75	150,000 ครัวเรือน	75	150,000 ครัวเรือน	75	600,000 ครัวเรือน	300	สพท.
	2.2 โครงการเครือข่ายโรงเรียนและบ้านสู่เศรษฐกิจพอเพียง	1,351 โรงเรียน	40.53	1,250 โรงเรียน	37.50	1,250 โรงเรียน	37.50	1,250 โรงเรียน	37.50	5,101 โรงเรียน	153.03	สพท.
	2.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	76 แหล่ง	321.4	76 แหล่ง	321.4	76 แหล่ง	321.4	76 แหล่ง	321.4	76 แหล่ง	1,285.6	สสจ./สพท.
	2.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นทางการเกษตร	1,200 คน	8.15	1,200 คน	8.15	1,200 คน	8.15	1,200 คน	8.15	1,200 คน	32.60	สพท.
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร	3.1 โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและเครือข่าย	20,855 ราย	43.11	20,855 ราย	48.36	20,855 ราย	49.86	20,855 ราย	50.06	83,420 ราย	191.39	สพท.
	3.2 โครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตร	760 กลุ่ม	30	760 กลุ่ม	30	760 กลุ่ม	30	760 กลุ่ม	30	3,040 กลุ่ม	120	สพท.
	3.3 โครงการพัฒนาผู้นำเกษตรกร/ องค์กรเกษตรกร	3,061 ราย	71.61	3,061 ราย	76.86	3,061 ราย	78.36	3,061 ราย	79.86	12,244 ราย	306.69	สพท.
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	4.1 โครงการส่งเสริมและพัฒนาแผนวิสาหกิจชุมชน	1,111 ตำบล	47.5	2,000 ตำบล	47.5	2,000 ตำบล	47.5	2,000 ตำบล	47.5	7,111 ตำบล	190.0	สลคช.
	4.2 โครงการรับรองและพัฒนาสถานภาพวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย	7,990 จุด	142	7,990 จุด	142	7,990 จุด	142	7,990 จุด	142	7,990 จุด	568	สลคช.
	4.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย	1,111 ตำบล	355	2,000 ตำบล	355	2,000 ตำบล	355	2,000 ตำบล	355	7,111 ตำบล	1,420	สลคช.
ยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตร	5.1 โครงการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลส่งเสริมการเกษตร	3 ระบบ	49.33	3 ระบบ	28.50	3 ระบบ	28.50	3 ระบบ	50.00	3 ระบบ	156.33	ศสท.
	5.2 โครงการสร้างและพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร	1.5 ล้านราย	220.00	1.5 ล้านราย	220.00	1.5 ล้านราย	220.00	1.5 ล้านราย	220.00	6 ล้านราย	880.00	สพท.
	5.3 โครงการพัฒนาระบบการให้บริการเกษตรกร	10 ประเภทบริการ	78.44	10 ประเภทบริการ	78.44	10 ประเภทบริการ	78.44	10 ประเภทบริการ	78.44	10 ประเภทบริการ	313.76	ศสท. สพส.

ยุทธศาสตร์	โครงการ	ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		รวมทั้งสิ้น		หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ
		เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	
ยุทธศาสตร์ที่ 6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร	6.1 โครงการวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร	107 ตำบล นำร่อง	10	321 ตำบล นำร่อง	20	878 ตำบล	47	878 ตำบล	47	2,184 ตำบล	124	กวพ.
	6.2 โครงการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอ	1 ระบบ	10	1 ระบบ	20	1 ระบบ	20	1 ระบบ	20	1 ระบบ	70	กวพ.
	6.3 โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ของเกษตรกร และชุมชน	7,111 ตำบล	257.16	7,111 ตำบล	257.16	7,111 ตำบล	257.16	7,111 ตำบล	257.16	28,444 ตำบล	1,028.64	สพท.
	6.4 โครงการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร	76 จังหวัด	92.80	76 จังหวัด	92.50	76 จังหวัด	92.50	76 จังหวัด	92.50	76 จังหวัด	370.30	สพท.
ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร	7.1 โครงการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะ (Competency) ในแต่ละสาขาวิชาชีพ	8,000 คน	12.5	8,000 คน	12.5	8,000 คน	12.5	8,000 คน	12.5	32,000 คน	50.0	สพท.
	7.2 โครงการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการทำงานโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	1,500 คน	2.5	1,500 คน	2.5	1,500 คน	2.5	1,500 คน	2.5	4,000 คน	10.0	สพท.
	7.3 โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการพัฒนาบุคลากร	1 ระบบ	2	-	-	-	-	-	-	1 ระบบ	2	สพท.
	7.4 โครงการพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	1,000 คน	3	1,000 คน	3	1,000 คน	3	1,000 คน	3	4,000 คน	12	สพท.
	7.5 โครงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยสร้างระบบการเรียนรู้ในองค์กร	3 หลักสูตร	3.75	5 หลักสูตร	3.75	8 หลักสูตร	3.75	10 หลักสูตร	3.75	26 หลักสูตร	15.0	สพท.
ยุทธศาสตร์ที่ 8 เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร	8.1 โครงการพัฒนาระบบบริหาร	1 ระบบ	3	-	-	-	-	-	-	1 ระบบ	3	กพร.
รวมทั้งสิ้น 8 ยุทธศาสตร์	**32 โครงการ**	**1,786,116**	**4,085.28**	**1,783,055**	**4,525.62**	**1,783,055**	**4,555.62**	**1,783,055**	**4,578.82**	**9,118,565**	**17,745.34**	

รวมทั้งสิ้น เป้าหมาย 9,118,565 (7,982,864 ราย/คน/ครอบครัว 11,186 กลุ่ม 784,380 ครัวเรือน 282,000 ต้น 6 ระบบ 5,101 โรงเรียน 76 แหล่ง 44,850 ตำบล 7,990 จุด 76 จังหวัด 26 หลักสูตร 10 ประเภทบริการ)

หมายเหตุ สสจ. : สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
กพร. : กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
สขม. : สำนักขยายเมล็ดพันธุ์พืช
สพส. : สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
กวพ. : กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
สลคช. : สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
สพก. : สำนักพัฒนาเกษตรกร
ศสท. : ศูนย์สารสนเทศ

5.2 การติดตามและประเมินผล

ในการทำงานตามแผนกลยุทธ์กรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2549-2552 เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ จำเป็นต้องมีการติดตามประเมินผล เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติได้ทราบถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลว ของการดำเนินงานและนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้เป็นกรอบการติดตามประเมินผลมี 3 ระดับ ประกอบด้วยตัวชี้วัดระดับวัตถุประสงค์หลัก 12 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ 15 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดระดับโครงการ 51 ตัวชี้วัด

5.2 ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลักและโครงการ

วัตถุประสงค์หลัก	ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลัก	ยุทธศาสตร์	โครงการ	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์/โครงการ
1. เกษตรกรมีความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน	• จำนวนเกษตรกร ที่ทำการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง . • จำนวนที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย • จำนวนเกษตรกรที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ นิยาม : ประสิทธิภาพ หมายถึง เกษตรกรที่สามารถลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยของพื้นที่ และ/หรือเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่	**ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกร ในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน**	1.1 โครงการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน 1.2 โครงการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรเพื่อการรับรองมาตรฐานการผลิต 1.3 โครงการพัฒนาเกษตรกรก้าวหน้าให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรเชิงธุรกิจเกษตร 1.4 โครงการส่งเสริม และพัฒนาการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต	• จำนวนเกษตรกรที่สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ... • รายได้สุทธิของเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ... • จำนวนเกษตรกรที่ผลิตสินค้าปลอดภัยจากสารพิษตกค้างและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ไม่น้อยกว่าร้อยละ... ของเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ • จำนวนฟาร์มหรือผู้ประกอบการการแปรรูปสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรอง GAP รับรองเกษตรอินทรีย์ หรือรับรอง GMP ไม่น้อยกว่าร้อยละ...ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ • จำนวนเกษตรกรที่เป็นผู้ประกอบการเกษตรเชิงธุรกิจไม่น้อยกว่าร้อยละ...ของเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา • จำนวนเกษตรกรที่ใช้ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ...ของเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ นิยาม : การใช้ปัจจัยการผลิตให้มีคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ถูกชนิด ถูกเวลา ถูกอัตรา ถูกวิธี

วัตถุประสงค์หลัก	ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลัก	ยุทธศาสตร์	โครงการ	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์/โครงการ
			1.5 โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร	• จำนวนกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพในการจัดการผลผลิต
			1.6 โครงการผลิตและกระจายพันธุ์ดีโดยส่วนราชการ	• ชนิดและปริมาณพันธุ์ดีที่ผลิตได้
			1.7 โครงการส่งเสริมการผลิตและกระจายพันธุ์ดี โดยชุมชน	• ชนิดและปริมาณพันธุ์ดีที่ชุมชนผลิตได้ตามมาตรฐาน • จำนวนเกษตรกรที่ใช้พันธุ์ดีที่ชุมชนผลิตได้เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ...ของเกษตรกรในชุมชน นิยาม : พันธุ์ดี หมายถึง เมล็ดพันธุ์ / กิ่งพันธุ์ดีที่ส่วนราชการ ชุมชน เอกชนผลิตตามมาตรฐานการผลิตพันธุ์พืชที่ทางราชการกำหนด
			1.8 โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบเตือนภัยศัตรูพืชและภัยธรรมชาติ	• จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการเตือนภัยทันเหตุการณ์
			1.9 โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลการผลิตการตลาดสินค้าเกษตร เพื่อลดความเสี่ยงด้านการผลิตและการตลาด	• จำนวนเกษตรกรที่พึงพอใจในข้อมูลการผลิตการตลาดสินค้าเกษตรที่ได้รับ

วัตถุประสงค์หลัก	ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลัก	ยุทธศาสตร์	โครงการ	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์/โครงการ
		ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง		• รายจ่ายของเกษตรกรที่ดำเนินการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ... • รายได้ของเกษตรกรที่ดำเนินการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ.... • จำนวนเกษตรกรที่ดำเนินการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ...
			2.1 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	• จำนวนเกษตรกรที่ดำเนินการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ... ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนา
			2.2 โครงการเครือข่ายโรงเรียนและบ้านสู่เศรษฐกิจพอเพียง	• จำนวนนักเรียนมีความรู้ด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
			2.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	• จำนวนแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีคุณภาพ • จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ
			2.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นทางการเกษตร	• จำนวนภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่เหมาะสม • จำนวนเกษตรกรที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมไปใช้ เฉลี่ยร้อยละ...ของเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริม

วัตถุประสงค์หลัก	ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลัก	ยุทธศาสตร์	โครงการ	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์/โครงการ
วัตถุประสงค์หลักที่ 2 องค์กรเกษตรกร/ชุมชน มีความสามารถในการดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่อง มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบและเกิดเครือข่าย	• จำนวนองค์กรเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในระดับต่างๆ หมายเหตุ ความเข้มแข็ง ระดับหนึ่ง = มีสมาชิกเพิ่มขึ้น มีกิจกรรมต่อเนื่อง ระดับสอง = มีการดำเนินธุรกิจเกิดรายได้ ระดับสาม = มีการบริหารจัดการองค์กรและเกิดเครือข่าย **นิยาม** : องค์กรเกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่มารวมกัน ทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล โดยไม่จำกัดเพศ	**ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร**		• **จำนวนองค์กรเกษตรกรที่มีความสามารถในการบริหารจัดองค์กร และกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ.....**
			3.1 โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและเครือข่าย	• จำนวนสมาชิกขององค์กรเกษตรกร • จำนวนสมาชิกเครือข่ายกลุ่มอาชีพ • จำนวนองค์กรเกษตรกร • จำนวนเครือข่ายกลุ่มอาชีพ
			3.2 โครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตร นิยาม : เยาวชนเกษตร หมายถึง เยาวชนของชาติที่อยู่ในภาคเกษตรหัวก้าวหน้าและเยาวชนที่อยู่ในโรงเรียน	• จำนวนสมาชิกของกลุ่มยุวเกษตรกร • จำนวนกลุ่มยุวเกษตรกร • จำนวนเยาวชนเกษตรกรที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ • จำนวนเยาวชนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
			3.3 โครงการพัฒนาผู้นำเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	• จำนวนผู้นำที่ได้รับการพัฒนา....
		ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน		• **จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่สามารถประกอบการได้ตรงตามแผนวิสาหกิจชุมชนและสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ**
			4.1 โครงการส่งเสริมและพัฒนาแผนวิสาหกิจ ชุมชน	• จำนวนแผนวิสาหกิจชุมชนที่สอดคล้องหรืออยู่บนพื้นฐานความต้องการของชุมชน

วัตถุประสงค์หลัก	ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลัก	ยุทธศาสตร์	โครงการ	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์/โครงการ
			4.2 โครงการรับรองและพัฒนาสถานภาพวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย	• จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย • จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน • จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับข่าวสารด้านวิสาหกิจชุมชน • จำนวนหน่วยงาน หรือ จำนวนคนที่มาใช้ฐานข้อมูลวิสาหกิจชุมชน
			4.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย	• จำนวนวิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายที่ได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นเอกภาพ
วัตถุประสงค์หลักที่ 3 เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตรอย่างรวดเร็ว ทั่วถึง ทันสมัยและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพการเกษตร	• จำนวนเกษตรกรที่นำข้อมูลข่าวสารและบริการที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพ • จำนวนเกษตรกรที่พึงพอใจต่อข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตรที่กรมส่งเสริมการเกษตรให้บริการ	**ยุทธศาสตร์ 5 สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตร**		• **จำนวนเกษตรกรที่นำข้อมูลข่าวสารและบริการที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพ** • **จำนวนเกษตรกรที่พึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ข้อมูลข่าวสารและบริการ**
			5.1 โครงการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลส่งเสริม การเกษตร	• จำนวนฐานข้อมูลกลาง • จำนวนสำนักงานเกษตรอำเภอที่มีฐานข้อมูลถึงระดับตำบล
			5.2 โครงการสร้างและพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร	• จำนวนช่องทางที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกร • จำนวนเกษตรกรที่พึงพอใจต่อบริการที่ได้รับ

วัตถุประสงค์หลัก	ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลัก	ยุทธศาสตร์	โครงการ	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์/โครงการ
			5.3 โครงการพัฒนาระบบการให้บริการเกษตรกร	• จำนวนเกษตรกรที่ได้รับบริการ • จำนวนเกษตรกรที่พึงพอใจต่อบริการที่ได้รับ
วัตถุประสงค์หลักที่ 4 เกษตรกร ชุมชน และทุกภาคส่วน เกิดการเรียนรู้และเครือข่ายในการพัฒนา	• จำนวนเกษตรกรที่เกิดการเรียนรู้ • จำนวนตำบลที่มีการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน นิยาม : 1 การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลจากการรับรู้ข้อมูลและคิด วิเคราะห์ แล้วนำมาปรับปรุงการคิดทำให้คิดเป็น (ศึกษาวิเคราะห์และหาข้อมูล และมีการวางแผน) ทำเป็น (มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยตัวเองตลอดจนแก้ไขปัญหาระดับฟาร์มได้ด้วยตนเอง) 2 ทุกภาคส่วน หมายถึง ทั้งภาครัฐและเอกชน	**ยุทธศาสตร์ที่ 6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร**		• เกิดเครือข่ายการทำงานของทุกภาคส่วน • เกษตรกร/ชุมชนนำความรู้/ทักษะที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพ • เกษตรกรคิดเป็นทำเป็น • เกิดเครือข่ายการพัฒนา/เรียนรู้ (จำนวนเครือข่ายเกษตรกร/จำนวนเครือข่ายฐานข้อมูล)
			6.1 โครงการวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร	• รูปแบบและวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ • ทักษะการทำวิจัยของเจ้าหน้าที่ควบคู่กับการปฏิบัติงาน
			6.2 โครงการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอ	• ระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ • สำนักงานเกษตรอำเภอมีความพร้อมในการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการทำงานแบบบูรณาการและเรียนรู้ของเกษตรกร • ความพอใจในการทำงานร่วมกัน
			6.3 โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ของเกษตรกรและชุมชน	• จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ • ความพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้

วัตถุประสงค์หลัก	ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลัก	ยุทธศาสตร์	โครงการ	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์/โครงการ
			6.4 โครงการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร	• จำนวนกลุ่มกิจกรรมที่มีการเชื่อมโยงระหว่างกัน
วัตถุประสงค์หลักที่ 5 บุคลากรเป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร	• จำนวนบุคลากรที่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย (สมรรถนะ) สูงขึ้น • จำนวนเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการทำงาน/การให้บริการของเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร	**ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร**		• **กรมส่งเสริมการเกษตรมีบุคลากรที่มีความสามารถ เชี่ยวชาญเฉพาะทางอย่างมืออาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกในการทำงานไม่น้อยกว่าร้อยละ...**
			7.1 โครงการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะ (Competency) ในแต่ละสาขาวิชาชีพ	• จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาตามสมรรถนะ
			7.2 โครงการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการทำงานโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	• จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา
			7.3 โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการพัฒนาบุคลากร	• จำนวนระบบฐานข้อมูลด้านการพัฒนาบุคลากร
			7.4 โครงการพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	• กรมส่งเสริมการเกษตรมีปัจจัยส่งเสริมให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ • บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์หลัก	ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลัก	ยุทธศาสตร์	โครงการ	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์/โครงการ
				นิยาม : ปัจจัยส่งเสริมให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ ระบบ เทคโนโลยี มีศูนย์ข้อมูล การกระตุ้นและผลักดัน คน ระบบและกลไกการเรียนรู้ เป็นต้น จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา
			7.6 โครงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยสร้างระบบการเรียนรู้ในองค์กร	•จำนวนสื่อการเรียนรู้ (E- learning)
วัตถุประสงค์หลักที่ 6 องค์กรมีระบบบริหาร จัดการที่ดี	• ความสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตของส่วนราชการ • จำนวนบุคลากรที่มีความพอใจในการทำงาน **หมายเหตุ** เป้าหมายผลผลิตมี 4 มิติ : ปริมาณ คุณภาพ ระยะเวลา และต้นทุน	**ยุทธศาสตร์ที่ 8 เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร**	8. โครงการพัฒนาระบบบริหาร	• **บุคลากรร้อยละ....ของทุกระดับมีความพอใจในการทำงาน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานตามพันธกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร** • หน่วยงานทุกระดับมีและใช้ระบบ การบริหารจัดการที่ดี ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลร้อยละ... ตามเป้าหมายของงาน
6 วัตถุประสงค์หลัก	**12 ตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลัก**	**8 ยุทธศาสตร์**	**32 โครงการ**	**15 ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ 51 ตัวชี้วัดโครงการ**

5.3 สรุป

การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติเป็นการดำเนินการหลังจากที่ได้กำหนดทิศทาง เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานแล้ว เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลิตผลสำคัญจากการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัตินั้น จะปรากฏในรูปแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ซึ่งระบุรายละเอียดข้อกำหนดหรือแนวทางปฏิบัติต่างๆ ที่จะต้องมีการดำเนินการในอนาคต

เมื่อกำหนดแผนปฏิบัติการแล้ว จะต้องผลักดันให้นำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งให้มีการติดตามประเมินผล เป็นการกำกับการบริหารเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าเร่งรัดพัฒนาและผลกระทบโดยอาศัยดัชนีชี้วัดความสำเร็จและเป้าหมาย (ปริมาณ/คุณภาพ) ซึ่งกำหนดในระดับวัตถุประสงค์หลัก และระดับโครงการเพื่อกำกับความก้าวหน้าหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน โดยมีตัวชี้วัดวัตถุประสงค์หลักจำนวน 12 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์จำนวน 15 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดโครงการจำนวน 51 ตัวชี้วัด

ทั้งนี้ การติดตามและประเมินผลระดับแผนกลยุทธ์ (ประเมินวัตถุประสงค์หลัก) และการติดตามประเมินผลโครงการ (ติดตามประเมินผลวัตถุประสงค์โครงการ และความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์) ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าของงบประมาณ การบริหารจัดการที่ดี การสนองความต้องการของสาธารณะ และการปรับปรุงให้เกิดความก้าวหน้าและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 6

แผนกลยุทธ์กับแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี

แผนกลยุทธ์กรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2549 - 2552 เป็นแผนที่ได้จัดทำภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงของรัฐบาล ฯ พณ ฯ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ที่เน้นการบริหารยุคใหม่ โดยมีวิสัยทัศน์ของชาติ 7 ประการ นโยบายของรัฐบาล และยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. 2548 - 2551) เป็นแนวทางการจัดทำ ดังกล่าวแล้วในบทที่ 2 ปัจจุบัน รัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้บริหารประเทศเป็นสมัยที่ 2 ภายใต้นโยบายในการบริหารประเทศที่ได้ประกาศไว้รวม 9 ข้อ พร้อมทั้งให้แปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนโดยจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี เป็นกรอบในการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงาน ซึ่งทุกหน่วยงานต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2548 - 2551) และแผนนิติบัญญัติ ทั้งนี้ แผนบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี ของชาติ ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์รวม 9 ประเด็น มีสาระสำคัญดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การขจัดความยากจน

ก. ระดับประเทศ โดยการสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ที่ดิน และพัฒนากลไกการจัดการเศรษฐกิจและการบริการด้านสังคมที่จำเป็นต่อการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่คนยากจน

ข. ระดับชุมชน โดยเสริมสร้างขบวนการชุมชนเข้มแข็งและเชื่อมโยงประโยชน์จากปัจจัยแวดล้อม โดยชุมชนจะได้รับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในการเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง

ค. ระดับบุคคล โดยประชาชนยากจนได้รับโอกาสในการเข้าสู่ทุน ที่ทำกิน และได้รับ การพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

ก. การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม เตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ

ข. การอนุรักษ์สืบทอดประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงามและพัฒนาภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ค. การเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน

ง. การเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคม

จ. การเตรียมความพร้อมแก่สังคมเพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ฉ. การพัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองที่แข็งแรงและน่าอยู่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

ก. การปรับโครงสร้างภาคเกษตร

ข. การปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม

ค. การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว การบริการ และการค้า

ง. การบริหารการเงินการคลัง

จ. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ฉ. การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

ช. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ซ. การพัฒนารัฐวิสาหกิจ

ฌ. การพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ก. การสร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข. การคุ้มครองและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

ค. การฟื้นฟูทรัพยากรดินและใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ง. การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

จ. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมภายใต้การมีส่วนร่วมของเอกชนและชุมชนท้องถิ่น

ฉ. การควบคุมมลพิษจากขยะ น้ำเสีย ฝุ่นละออง ก๊าซ กลิ่น และเสียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ก. การดำเนินนโยบายต่างประเทศเชิงรุก

ข. การส่งเสริมความสัมพันธ์กับนานาประเทศ

ค. การส่งเสริมความร่วมมือภายใต้กรอบพหุภาคีและการสร้างบทบาทไทยในเวทีโลก

ง. ด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

จ. การทูตเพื่อประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ก. การปรับปรุงกฎหมาย

ข. การปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม

ค. การพัฒนาระบบราชการ

ง. การป้องกันและปราบปรามทุจริต

จ. การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในภาคเอกชนและสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม

ก. การพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและสร้างความเข้มแข็งให้กับกระบวนการประชาสังคม

ข. การส่งเสริมและพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ค. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 การรักษาความมั่นคงของรัฐ

ก. การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ข. การป้องกันประเทศ

ค. การรักษาความมั่นคงของรัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 9 การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตรโลก

จากประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 9 ประเด็นดังกล่าวข้างต้น กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2548 - 2551)* ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจรวม 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

*หมายเหตุ : *เป็นข้อมูลที่เสนอบรรจุในแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ณ เดือนกรกฎาคม 2548*

1. การขจัดความยากจน
2. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้ (ภาคการเกษตร)
3. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
5. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
6. การรักษาความมั่นคงของรัฐ

การจัดทำแผนกลยุทธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตร (ปี 2549 - 2552) ซึ่งได้จัดทำไว้ล่วงหน้าก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2548 - 2551) นั้น ย่อมมีความแตกต่างอันเนื่องมาจากนโยบาย และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อประโยชน์ในการนำแผนกลยุทธ์ไปปรับใช้ให้เหมาะสม จึงได้เปรียบเทียบแผน กลยุทธ์ (ปี 2549 - 2552) กับแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551) ในระดับยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์ และโครงการที่สัมพันธ์กัน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางเปรียบเทียบแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2548 - 2551) และแผนกลยุทธ์ (ปี 2549 - 2552)
กรมส่งเสริมการเกษตร

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
6 ยุทธศาสตร์/12 เป้าประสงค์	รวม 34 โครงการ/16 โครงการบูรณาการ	8 ยุทธศาสตร์	รวม 32 โครงการ
1. ลดความยากจนของเกษตรกร		1. ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร	
1.1 ชุมชนมีความเข้มแข็ง	1) โครงการพัฒนาองค์กรเกษตรกรและเครือข่าย		1) โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและเครือข่าย
			2) โครงการพัฒนาผู้นำเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร
		2. ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร	
	2) โครงการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร		3) โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ของเกษตรกรและชุมชน
			4) โครงการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร

ตารางเปรียบเทียบแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2548 - 2551) และแผนกลยุทธ์ (ปี 2549 - 2552)
กรมส่งเสริมการเกษตร

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
6 ยุทธศาสตร์/12 เป้าประสงค์	รวม 34 โครงการ/16 โครงการบูรณาการ	8 ยุทธศาสตร์	รวม 32 โครงการ
1. ลดความยากจนของเกษตรกร		1. ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร	
1.1 ชุมชนมีความเข้มแข็ง	1) โครงการพัฒนาองค์กรเกษตรกรและเครือข่าย		1) โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและเครือข่าย
			2) โครงการพัฒนาผู้นำเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร
		2. ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร	
	2) โครงการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร		3) โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ของเกษตรกรและชุมชน
			4) โครงการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
		3. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	
	3) โครงการพัฒนาภูมิปัญญาและวิสาหกิจชุมชน		5) โครงการส่งเสริมและพัฒนาแผนวิสาหกิจชุมชน 6) โครงการรับรองและพัฒนาสถานภาพวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย 7) โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย
		4. ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	8) โครงการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นทางการเกษตร
		5. เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย และได้มาตรฐาน	
	4) โครงการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร		9) โครงการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
1.2 ประชาชนยากจนได้รับบริการและพัฒนาความรู้ทางการเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ		6. สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตร	
	5) โครงการคาราวานแก้จน 6) โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร		10) โครงการพัฒนาระบบการให้บริการเกษตรกร
1.3 ประชาชนได้รับการส่งเสริมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง		(4. ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง)	
	7) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 8) โครงการส่งเสริมการเกษตรในเขตลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา 9) โครงการเกษตรยั่งชีพ 10) โครงการส่งเสริมยุวเกษตรในโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียน		11) โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 12) โครงการเครือข่ายโรงเรียนและบ้านสู่เศรษฐกิจพอเพียง
		(1. ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร)	
	11) โครงการสร้างและพัฒนายุวเกษตรกรและผู้นำยุวเกษตรกร		13) โครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตร

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
2. เพิ่มขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการแข่งขันของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร 2.1 เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ	12) โครงการส่งเสริมการผลิตพืชทดแทนพลังงาน (สบู่ดำ) 13) โครงการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรเชิงพาณิชย์ 14) โครงการปฏิรูปผลผลิตสินค้ากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ 15) โครงการขยายโอกาสทางการตลาดสินค้าเกษตรไทย 16) โครงการส่งเสริมการผลิตและขยายพันธุ์ดี	(5. เสริมสร้างขีดความสามารถของ เกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย และได้มาตรฐาน)	14) โครงการผลิตและกระจายพันธุ์ดีโดยส่วนราชการ

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
	17) โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยและได้มาตรฐาน 18) โครงการพัฒนาเกษตรกรก้าวหน้าให้เป็นผู้ประกอบการเกษตร 19) โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม		15) โครงการส่งเสริมการผลิตและกระจายพันธุ์ดีโดยชุมชน 16) โครงการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน 17) โครงการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรเพื่อการรับรองมาตรฐานการผลิต 18) โครงการพัฒนาเกษตรกรก้าวหน้าให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรเชิงธุรกิจเกษตร 19) โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร
			20) โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลการผลิตการตลาดสินค้าเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงด้านการผลิตและการตลาด 21) โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบเตือนภัยศัตรูพืชและภัยธรรมชาติ

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
	▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตยางพารา ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าข้าว โครงการปรับโครงสร้างการผลิตพืชทดแทนพลังงาน (มันสำปะหลัง อ้อย ปาล์มน้ำมัน) ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตลำไย ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตทุเรียน ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตลิ้นจี่ ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตเงาะ ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตมังคุด ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตหอมแดง ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตกระเทียม ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตหอมหัวใหญ่ ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตกาแฟ ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตเมล็ดถั่วเหลือง ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ▶ โครงการปรับโครงสร้างการผลิตผักผลไม้กระป๋อง และแปรรูป		

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
2.2 ชุมชนเกษตรมีรายได้จากการท่องเที่ยว		(4. ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง)	
	20) โครงการท่องเที่ยวเกษตร		22) โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. ฟื้นฟูทรัพยากรดินและใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่			
3.1 ทรัพยากรดินมีคุณภาพดีเหมาะสมกับการเกษตร	21) หยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร		
	22) โครงการจัดการดินอย่างยั่งยืน		
4. ความร่วมมือทางการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน			
4.1 พัฒนาความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน	23) ปรับปรุงระบบการผลิตพืชไทย - ลาว - กัมพูชา - พม่า		
	▶ โครงการส่งเสริมการเกษตรเพื่อความร่วมมือ ในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย		

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
5. การส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 5.1 พัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนที่ดีขึ้น		(6. สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางการเกษตร)	
	24) โครงการพัฒนาการให้บริการ		23) โครงการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลส่งเสริมการเกษตร 24) โครงการสร้างและพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร
5.2 การปฏิบัติงานของหน่วยงานอยู่ในระดับและเกณฑ์ที่สามารถยอมรับได้		7. เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร	
	25) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	(2. ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร)	25) โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการ 26) โครงการวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
	26) โครงการบูรณาการการทำงานส่งเสริมการเกษตร		

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
5.3 ยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการทำงานให้อยู่อยู่ในระดับสูงเทียบเท่าเกณฑ์สากล		8. พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร	
	27) โครงการพัฒนาบุคลากร		27) โครงการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะ (Competency) ในแต่ละสาขาวิชาชีพ
	28) โครงการพัฒนาระบบบริหารองค์ความรู้		28) โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการพัฒนาบุคลากร
	29) โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศองค์ความรู้เพื่อการส่งเสริมการเกษตร		29) โครงการพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
			30) โครงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยสร้างระบบการเรียนรู้ในองค์กร
		(2. ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการเกษตร)	
	30) โครงการพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานการทำงาน		31) โครงการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอ

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (ปี 2548 - 2551)		แผนกลยุทธ์ ปี 2549 - 2552	
ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์	โครงการ	ยุทธศาสตร์	โครงการ
5.4 ประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาในความโปร่งใสและใสสะอาดของหน่วยงาน		(8. พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ชำนาญการและมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกับเกษตรกร)	
	31) โครงการราชการใสสะอาด 32) โครงการพัฒนาระบบควบคุมภายใน 33) โครงการพัฒนาระบบการตรวจราชการ		32) โครงการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการทำงานโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
6. เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ 6.1 เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	34) โครงการเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติ 60 ปี		

หมายเหตุ : ▶ เป็นโครงการบูรณาการการทำงานและงบประมาณร่วมกับหน่วยงาน/กระทรวงอื่น

( ) เป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้ซ้ำในเป้าประสงค์เดียวกัน